ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης»

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2026-2027

ΒΟΛΟΣ 2026

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα....i
ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α ΕΞΑΜΗΝΟΥ....2
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ....2
ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ....6
ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ – ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΔΟΜΩΝ, ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΧΩΡΟ....13
ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ....18
ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β ΕΞΑΜΗΝΟΥ....24
ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ....24
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ....30
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ....37
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ- ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ....44
ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ ΕΞΑΜΗΝΟΥ....48
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ....48
ΚΑΤ’ ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ....53
ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ....53
ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ....59
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ....64

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΥ1	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	1
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οργανωτική Ψυχολογία με εφαρμογές στην εκπαιδευτική διοίκηση		

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	**ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**
Διαλέξεις και μαθησιακές δραστηριότητες	3	7,5

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική
ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διά ζώσης 35% και εξ αποστάσεως διδασκαλία 65%. (Χρονική διάρκεια σύγχρονης διδασκαλίας στις εβδομάδες διεξαγωγής: 600 λεπτά ανά εβδομάδα διδασκαλίας — Παρασκευή: 240 λεπτά, Σάββατο: 360 λεπτά).
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr/

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα προσεγγίζει το σχολείο και τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς ως οργανώσεις και χώρους εργασίας. Αξιοποιεί θεωρίες, ερευνητικά ευρήματα και μεθόδους της Εργασιακής και Οργανωσιακής Ψυχολογίας για την κατανόηση της συμπεριφοράς των ατόμων, των σχέσεων και των ομάδων, καθώς και των ευρύτερων οργανωσιακών διεργασιών που διαμορφώνουν τη λειτουργία των εκπαιδευτικών οργανισμών. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση να: • κατανοούν και να αξιοποιούν κριτικά βασικές και σύγχρονες θεωρίες της Εργασιακής και Οργανωσιακής Ψυχολογίας για την ερμηνεία της ανθρώπινης συμπεριφοράς στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς,

• αναλύουν τη λειτουργία των εκπαιδευτικών οργανισμών σε ατομικό, ομαδικό και οργανωσιακό επίπεδο και να αναγνωρίζουν τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ προσώπων, σχέσεων, ομάδων και οργανωσιακού πλαισίου, • αναγνωρίζουν και να ερμηνεύουν παράγοντες που επηρεάζουν τις εργασιακές στάσεις, την παρακίνηση, τη δέσμευση και την εργασιακή ευημερία, • αναλύουν τις διεργασίες των ομάδων, με ιδιαίτερη έμφαση στη συνεργασία, την επικοινωνία, την εμπιστοσύνη, την ψυχολογική ασφάλεια, την κοινωνική υποστήριξη και τη διαχείριση συγκρούσεων, • κατανοούν τη σχέση μεταξύ εργασιακών απαιτήσεων, πόρων, επαγγελματικού άγχους και επαγγελματικής εξουθένωσης, • αξιολογούν κριτικά σύγχρονες ερευνητικές προσεγγίσεις και ευρήματα της Εργασιακής και Οργανωσιακής Ψυχολογίας, • συνδέουν τη θεωρία και τα ερευνητικά δεδομένα με πραγματικά ζητήματα οργάνωσης και διοίκησης εκπαιδευτικών οργανισμών, • διαμορφώνουν τεκμηριωμένες προτάσεις για τη βελτίωση της συνεργασίας και της εργασιακής ευημερίας στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς, λαμβάνοντας υπόψη τις εργασιακές απαιτήσεις, τους διαθέσιμους πόρους και την κοινωνική υποστήριξη και αιτιολογώντας τη σύνδεσή τους με τον ΣΒΑ 3.
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών, λήψη αποφάσεων, αυτόνομη εργασία, ομαδική εργασία, εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον, παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών, σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα, επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας, άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής, προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Το σχολείο ως οργανισμός και χώρος εργασίας

Εισαγωγή στην Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία. Η εφαρμογή της ψυχολογικής έρευνας στον χώρο εργασίας και ειδικότερα στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς. Ατομικό, ομαδικό και οργανωσιακό επίπεδο ανάλυσης. Διεπιστημονική προσέγγιση της οργανωσιακής συμπεριφοράς.

2. Άτομο και εργασία

Ατομικές διαφορές και προσωπικότητα στον χώρο της εργασίας. Αξίες και εργασιακές στάσεις. Εργασιακή ικανοποίηση, παρακίνηση και οργανωσιακή δέσμευση. Σύνδεση ατομικών χαρακτηριστικών και οργανωσιακού πλαισίου.

3. Εργασιακή ευημερία και απαιτήσεις της εργασίας

Επαγγελματικό άγχος και επαγγελματική εξουθένωση. Εργασιακές απαιτήσεις και εργασιακοί πόροι και η σχέση τους με την εργασιακή ευημερία. Ατομικοί, ομαδικοί και οργανωσιακοί παράγοντες προστασίας και υποστήριξης των εκπαιδευτικών. Εξέταση παρεμβάσεων για την πρόληψη της εξουθένωσης, την ενίσχυση της κοινωνικής υποστήριξης και την ισορροπία εργασιακών απαιτήσεων και διαθέσιμων πόρων. Σύνδεση με τον ΣΒΑ 3 «Καλή υγεία και ευημερία», ιδιαίτερα με την προαγωγή της ψυχικής υγείας και ευημερίας του υποστόχου 3.4.

4. Από το άτομο στη σχέση και την ομάδα

Δυναμική και λειτουργία ομάδων. Ρόλοι, νόρμες και συνοχή. Συνεργασία, εμπιστοσύνη και κοινωνική υποστήριξη. Διαπροσωπικές και διαομαδικές σχέσεις στα εκπαιδευτικά πλαίσια.

5. Ψυχολογική ασφάλεια, επικοινωνία και σύγκρουση

Ψυχολογική ασφάλεια στις ομάδες και στους οργανισμούς. Επικοινωνία και ανατροφοδότηση, έκφραση γνώμης και οργανωσιακή σιωπή. Διαχείριση συγκρούσεων και δύσκολων συζητήσεων. Μάθηση μέσα από το λάθος και την ανατροφοδότηση. Ανάλυση του τρόπου με τον οποίο η δυνατότητα έκφρασης δυσκολιών, αναζήτησης βοήθειας και ανταλλαγής απόψεων χωρίς φόβο απαξίωσης υποστηρίζει τη συνεργασία και την εργασιακή ευημερία. Σύνδεση με τον ΣΒΑ 3 μέσω της καλλιέργειας υποστηρικτικών σχέσεων στον χώρο εργασίας.

Συμπληρωματικές θεματικές ενότητες

Στο πλαίσιο της συνδιδασκαλίας αναπτύσσονται επιπλέον σύγχρονα ζητήματα της Εργασιακής και Οργανωσιακής Ψυχολογίας και εφαρμογές τους στην εκπαιδευτική διοίκηση, σύμφωνα με το γνωστικό αντικείμενο και τη συμβολή των συνδιδασκόντων.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Διά ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλία. Διαλέξεις, συζήτηση και κριτική επεξεργασία επιστημονικής βιβλιογραφίας, μελέτες περίπτωσης, ομαδικές δραστηριότητες και εφαρμογή θεωρητικών μοντέλων σε ζητήματα λειτουργίας εκπαιδευτικών οργανισμών.
ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	Επικοινωνία κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και μέσω της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ομαδικές εργασίες, συζητήσεις και συνεργατικές δραστηριότητες στο πλαίσιο του μαθήματος.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Προβολή παρουσιάσεων, χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης για ανάρτηση υλικού και εργασιών, επικοινωνία διδασκόντων και φοιτητών/τριών και αναζήτηση ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών και πηγών.
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	Δεν προσδιορίζονται ειδικές απαιτήσεις στο αρχικό περίγραμμα. Προς συμπλήρωση από τους διδάσκοντες.
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ	Ισχύουν οι κανονισμοί του Π.Μ.Σ. και του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας περί ακαδημαϊκής δεοντολογίας και λογοκλοπής.
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ	Επιτρέπεται η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης με ρητή αναφορά. Η χρήση εργαλείων ΤΝ επιτρέπεται ως υποστηρικτικό μέσο στη μαθησιακή διαδικασία και στην εκπόνηση εργασιών, με διαφανή αναφορά της χρήσης τους. Οι φοιτητές/τριες διατηρούν την ευθύνη για την επιστημονική εγκυρότητα των πηγών, την ακρίβεια του περιεχομένου, την επιχειρηματολογία και την πρωτοτυπία της εργασίας τους.

<table>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td><table>
<tr><td>Δραστηριότητα</td><td>Φόρτος εργασίας εξαμήνου (ώρες)</td></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>36</td></tr>
<tr><td>Μελέτη, προετοιμασία και παρουσίαση δραστηριοτήτων</td><td>146</td></tr>
<tr><td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας (προετοιμασία διαλέξεων και εξετάσεων)</td><td>40</td></tr>
<tr><td>Τελική γραπτή εξέταση</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Σύνολο</td><td>225</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Στο πλαίσιο της ομαδικής εργασίας ή/και των εξετάσεων εξαμήνου, οι φοιτητές/τριες αξιοποιούν θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα για την ανάλυση ζητημάτων οργανωσιακής συμπεριφοράς σε εκπαιδευτικούς οργανισμούς και τη διατύπωση τεκμηριωμένων προτάσεων. Όπου είναι συναφές με το εξεταζόμενο θέμα, αναδεικνύεται η σύνδεση με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, ιδιαίτερα με τον ΣΒΑ 3 «Καλή υγεία και ευημερία». Αξιολογούνται η θεωρητική ακρίβεια, η κριτική ανάλυση, η τεκμηρίωση και η καταλληλότητα των προτάσεων.</td></tr>
</table>

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασικά σύγχρονα συγγράμματα

Jex, S. M., Britt, T. W., & Thompson, C. A. (2024). *Organizational Psychology and Organizational Behavior: Evidence-Based Lessons for Creating Sustainable Organizations (4th ed.).* Wiley.

Conte, J. M. (2024). *Work in the 21st Century: An Introduction to Industrial and Organizational Psychology (7th ed.).* Wiley.

Robbins, S. P., & Judge, T. A. (2023). *Organizational Behavior* (19th ed.). Pearson.

Arnold, J., Coyne, I., Randall, R., & Patterson, F. (2020). *Work Psychology: Understanding Human Behaviour in the Workplace (7th ed.).* Pearson.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία

Επιλεγμένα σύγχρονα επιστημονικά άρθρα και ερευνητικές ανασκοπήσεις από το πεδίο της Εργασιακής και Οργανωσιακής Ψυχολογίας και των εφαρμογών της στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς, τα οποία επικαιροποιούνται από τους διδάσκοντες ανά θεματική ενότητα.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά

Journal of Applied Psychology
Journal of Occupational and Organizational Psychology
European Journal of Work and Organizational Psychology
Journal of Organizational Behavior
Work & Stress
Human Relations

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών			
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΥ2	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	1	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εφαρμογές των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική πράξη και στην εκπαιδευτική διοίκηση			
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			**ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**
Μικτή Μάθηση (Blended Learning) με εντατική οργάνωση διδασκαλίας σε τρία (3) διήμερα (Block Teaching): Σύνολο 30 ωρών άμεσης διδασκαλίας κατανεμημένων σε 3 επιλεγμένες εβδομάδες του εξαμήνου (10 ώρες ανά εβδομάδα: Παρασκευή 4 ώρες, Σάββατο 6 ώρες). Υποστηρίζεται από συνεχή ασύγχρονη καθοδήγηση και εκπόνηση εργασιών κατά τη διάρκεια του ορισμένου για το μάθημα χρόνου.			3 ώρες *(ισοδύναμο εβδομαδιαίο ακαδημαϊκό φορτίο σε βάση 10 εβδομάδων εξαμήνου)*	7,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Ανάπτυξης Δεξιοτήτων			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΟΧΙ			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική (μελέτη επιστημονικών άρθρων και στην Αγγλική)			
ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μικτή Μάθηση (Blended Learning) με εντατική οργάνωση διδασκαλίας σε τρία (3) διήμερα (Block Teaching): • Διά ζώσης (35% επί των ωρών διδασκαλίας): 1η Εβδομάδα (Παρασκευή 4 ώρες & Σάββατο 6 ώρες = 10 ώρες διά ζώσης διαδραστικού εργαστηρίου & θεωρίας). • Εξ αποστάσεως σύγχρονα (65% επί των ωρών διδασκαλίας): 2η και 3η Εβδομάδα (2 διήμερα x 10 ώρες = 20 ώρες σύγχρονης τηλεκπαίδευσης). *(Χρονική διάρκεια σύγχρονης διδασκαλίας στις εβδομάδες διεξαγωγής: 600 λεπτά ανά εβδομάδα διδασκαλίας — Παρασκευή: 240 λεπτά, Σάββατο: 360 λεπτά).* • Εξ αποστάσεως ασύγχρονα: Διαρκής υποστήριξη μέσω eClass πριν και μετά τα 3 διήμερα (Αναστοχαστικές δραστηριότητες, φόρουμ συνεργασίας, προετοιμασία τελικής εργασίας).			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr/			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/ήτριες θα είναι σε θέση:

- Να αξιολογούν κριτικά σύγχρονα μοντέλα ηλεκτρονικής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (συμπεριλαμβανομένων των MOOCs και των διαδικτυακών συνεργατικών περιβαλλόντων), εφαρμόζοντας προηγμένα θεωρητικά πλαίσια (όπως το TPACK) για τη διασφάλιση της ποιότητας της μαθησιακής διαδικασίας.
- Να αναλύουν τη λειτουργική δομή των Πληροφοριακών Συστημάτων Διοίκησης της Εκπαίδευσης (EMIS) και εκπαιδευτικών λογισμικών, προσδιορίζοντας την προστιθέμενη αξία τους και διατυπώνοντας τεκμηριωμένες στρατηγικές προτάσεις για τη βελτίωση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό των σχολικών μονάδων.
- Να συνθέτουν τις κατευθύνσεις των ευρωπαϊκών και εθνικών εκπαιδευτικών πολιτικών για τις ΤΠΕ, σχεδιάζοντας στρατηγικά σχέδια δράσης και διαχείρισης της αλλαγής για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των διοικητικών προκλήσεων από τη σχολική ηγεσία.
- Να εφαρμόζουν συνδυαστικά μεθόδους επιχειρησιακής έρευνας και αλγορίθμους αναλυτικής εκπαιδευτικών δεδομένων (educational data analytics), με σκοπό τη βελτιστοποίηση των διοικητικών διαδικασιών και την τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων στη διοίκηση της εκπαίδευσης.
- Να σχεδιάζουν και να αναπτύσσουν καινοτόμα διδακτικά σενάρια (STEM/εκπαιδευτική ρομποτική), αξιοποιώντας εφαρμογές Τεχνητής Νοημοσύνης και σύγχρονα επιμορφωτικά προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης για την ψηφιακή μετάβαση των εκπαιδευτικών.
- Να διερευνούν μεθοδολογικά και να ερμηνεύουν εμπειρικά δεδομένα σχετικά με τις στάσεις και ανάγκες της εκπαιδευτικής κοινότητας, κοινοποιώντας επιστημονικά τεκμηριωμένα συμπεράσματα και προτάσεις πολιτικής τόσο σε εξειδικευμένο όσο και σε μη-εξειδικευμένο κοινό.
- Να αξιολογούν κριτικά τη συμβολή των ψηφιακών τεχνολογιών στην ποιοτική και συμπεριληπτική εκπαίδευση, στη μείωση των ψηφιακών ανισοτήτων και στην αποτελεσματική και υπεύθυνη εκπαιδευτική διοίκηση, συνδέοντας εκπαιδευτικές και διοικητικές εφαρμογές με τους συναφείς Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, ιδιαίτερα τους ΣΒΑ 4, 10 και 16.

Γενικές Ικανότητες

Το μάθημα στοχεύει στην καλλιέργεια των ακόλουθων γενικών ικανοτήτων (Επίπεδο 7):

- Αυτόνομη εργασία και αποτελεσματική συνεργασία σε διεπιστημονικές ομάδες.
- Λήψη στρατηγικών αποφάσεων σε σύνθετα, απρόβλεπτα και μεταβαλλόμενα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.
- Σχεδιασμός, διαχείριση και αξιολόγηση καινοτόμων έργων (projects) και ψηφιακών δράσεων.
- Εφαρμογή ερευνητικών μεθόδων και αξιοποίηση νέων τεχνολογιών για την επίλυση διοικητικών προβλημάτων.
- Επίδειξη επαγγελματικής, κοινωνικής και ηθικής ευθύνης απέναντι στην εκπαιδευτική κοινότητα.
- Προαγωγή της κριτικής, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

3.ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θεματική Ενότητα: «Εκπαιδευτική Πολιτική, Θεωρητικά Πλαίσια και Στρατηγικές Ένταξης των ΤΠΕ στη Σχολική Μονάδα»

Η ενότητα προσεγγίζει ιστορικά και κριτικά την πορεία ένταξης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, αναλύοντας τις σύγχρονες ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές ψηφιακού μετασχηματισμού και τα επίσημα πλαίσια ανάπτυξης ψηφιακών ικανοτήτων (DigComp, DigCompEdu, DigCompOrg). Εξετάζονται οι θεωρίες σχεδίασης ψηφιακών μαθησιακών περιβαλλόντων, καθώς και μεθοδολογικά κριτήρια για την κριτική αξιολόγηση και επιλογή ψηφιακών πόρων υψηλής προστιθέμενης παιδαγωγικής αξίας. Κεντρικό άξονα αποτελεί η αξιοποίηση του μοντέλου TPACK για τη διάγνωση αναγκών και τον σχεδιασμό αποτελεσματικών προγραμμάτων επαγγελματικής ανάπτυξης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

Τέλος, υπό το πρίσμα της σχολικής ηγεσίας και της διαχείρισης της αλλαγής (change management), διερευνώνται τα συστημικά και λειτουργικά εμπόδια ένταξης των τεχνολογιών, καθώς και οι στάσεις, αντιλήψεις και προβληματισμοί εκπαιδευτικών και στελεχών διοίκησης απέναντι στην ψηφιακή μετάβαση του σχολείου. Η ένταξη των ΤΠΕ εξετάζεται και υπό το πρίσμα της ποιοτικής και συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, με έμφαση στην ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων, στην προσβασιμότητα των εκπαιδευτικών πόρων και στην ισότιμη συμμετοχή στις μαθησιακές διαδικασίες. Οι σχετικές εκπαιδευτικές πολιτικές και στρατηγικές συνδέονται με τον ΣΒΑ 4 και τον ΣΒΑ 10.

Θεματική Ενότητα: «Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης (EMIS), Διοικητικά Λογισμικά και Τεκμηριωμένη Λήψη Αποφάσεων στην Εκπαίδευση»

Η ενότητα εμβαθύνει στη δομή, τη λειτουργία και τον στρατηγικό ρόλο των Πληροφοριακών Συστημάτων Διοίκησης της Εκπαίδευσης (Education Management Information Systems – EMIS) και των σύγχρονων διοικητικών λογισμικών. Εξετάζονται πλατφόρμες και εφαρμογές διαχείρισης σχολικών μονάδων (όπως το myschool και συναφή πληροφοριακά συστήματα), με έμφαση στην πρακτική και εργαστηριακή εξάσκηση σε αντιπροσωπευτικά περιβάλλοντα υποστήριξης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και των διοικητικών λειτουργιών. Παράλληλα, εισάγονται συνδυαστικά μέθοδοι της Επιχειρησιακής Έρευνας (Operations Research) και αλγόριθμοι Αναλυτικής Εκπαιδευτικών Δεδομένων (Educational Data Analytics), με στόχο τη βελτιστοποίηση κατανομής πόρων, την αυτοματοποίηση ροών εργασίας και την τεκμηριωμένη λήψη διοικητικών αποφάσεων (data-driven decision making). Τέλος, αναπτύσσονται μεθοδολογικά εργαλεία κριτικής αξιολόγησης της ποιότητας, της χρηστικότητας και της προστιθέμενης αξίας των συστημάτων αυτών για τη μείωση της γραφειοκρατίας και τη στρατηγική ενίσχυση της σχολικής ηγεσίας. Η αξιοποίηση των πληροφοριακών συστημάτων και των δεδομένων εξετάζεται σε σχέση με τη διαφάνεια, τη λογοδοσία, την υπεύθυνη διαχείριση της πληροφορίας και τη δίκαιη κατανομή των διαθέσιμων πόρων. Αναδεικνύεται η συμβολή των ψηφιακών εργαλείων στην ανάπτυξη αποτελεσματικών και υπεύθυνων εκπαιδευτικών οργανισμών, σε σύνδεση με τον ΣΒΑ 16.

Θεματική Ενότητα: «Η Εκπαίδευση στην Κοινωνία της Πληροφορίας: Σύγχρονες Τεχνολογίες, Καινοτομία και Τεχνητή Νοημοσύνη»

Η ενότητα εστιάζει στον κρίσιμο ρόλο των ψηφιακών δεξιοτήτων και στην αντιμετώπιση του ψηφιακού χάσματος στη σχολική εκπαίδευση, εξετάζοντας παράλληλα τα σύγχρονα μοντέλα και τις προηγμένες υπηρεσίες ηλεκτρονικής μάθησης (Web 2.0). Αναλύονται ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες δικτύωσης και καινοτομίας (eTwinning) με έμφαση στην εκπαίδευση STEM, καθώς και θεσμικές καλές πρακτικές για τη διαμόρφωση ενός ασφαλούς και δημιουργικού σχολικού διαδικτύου. Κεντρικό πυλώνα αποτελεί η εις βάθος μελέτη της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) στην εκπαίδευση, όπου διερευνώνται οι τεχνολογικές της δυνατότητες, οι ηθικές και κανονιστικές διαστάσεις, συνοδευόμενες από εργαστηριακή πρακτική εξάσκηση και εξοικείωση με σύγχρονα εκπαιδευτικά εργαλεία ΤΝ. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διερεύνηση του ψηφιακού χάσματος και των δυνατοτήτων των σύγχρονων τεχνολογιών να διευρύνουν τις ευκαιρίες μάθησης και συμμετοχής. Η αξιοποίησή τους, συμπεριλαμβανομένης της τεχνητής νοημοσύνης, προσεγγίζεται με κριτήρια προσβασιμότητας, ισότητας και υπεύθυνης χρήσης, σε σύνδεση με τον ΣΒΑ 4 και τον ΣΒΑ 10.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Μικτή μάθηση (Blended Learning) σε συμπυκνωμένα διήμερα (Block Teaching) με εφαρμογή της Ανεστραμμένης Τάξης (Flipped Classroom):

	1. **Ασύγχρονη προπαρασκευή (e-learning):** Πριν από κάθε διήμερο, οι φοιτητές μελετούν ψηφιακό υλικό, και σχετική βιβλιογραφία στο eClass. 2. **Συνεδρίες Επαφής (1ο Διήμερο Διά ζώσης / 2ο & 3ο Διήμερο Εξ αποστάσεως σύγχρονα):** Ο χρόνος (Παρασκευή 4h, Σάββατο 6h) αξιοποιείται σε διαδραστική συζήτηση, πρακτική εξάσκηση σε λογισμικά, μελέτες περίπτωσης και ομαδική εργασία σε breakout rooms.
ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	Εβδομαδιαίες ανακοινώσεις και καθοδήγηση μέσω του **Open eClass**. • **Εικονικές Ώρες Γραφείου (Virtual Office Hours):** 1 εβδομαδιαία ώρα τηλεδιάσκεψης (MS Teams/Zoom) από τον υπεύθυνο διδάσκοντα κάθε περιόδου για επίλυση αποριών. • **Φόρουμ Ερωτήσεων-Απαντήσεων (Q&A)** στο eClass με δέσμευση απάντησης από την ομάδα διδασκόντων εντός 48 ωρών.
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	• **Ψηφιακά δωμάτια συνεργασίας (Breakout Rooms)** κατά τις 6ωρες σύγχρονες συνεδρίες των Σαββάτων για ομαδικές δραστηριότητες. • Κοινόχρηστα έγγραφα και πίνακες συνεργασίας (Google Docs/Drive, MS Teams, Padlet) για την εκπόνηση των εργασιών. • Θεματικά forums συζήτησης και ανταλλαγής αναστοχασμών στο eClass
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Ασύγχρονη Τηλεκπαίδευση: Open eClass Π.Θ. (διανομή υλικού, υποβολή δραστηριοτήτων, ανακοινώσεις). • Σύγχρονη Τηλεκπαίδευση: MS Teams / Zoom (για τις 20 ώρες της 2ης & 3ης εβδομάδας). • Εκπαιδευτικά & Διοικητικά Λογισμικά: Πληροφοριακό σύστημα myschool, ψηφιακά αποθετήρια (Φωτόδεντρο), λογισμικά προσομοιώσεων, υπολογιστικά φύλλα & εργαλεία εκπαιδευτικής αναλυτικής . • Εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης: Εφαρμογές Παραγωγικής ΤΝ (GenAI) για εκπαιδευτική και διοικητική χρήση.
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	• Η/Υ ή φορητός υπολογιστής με κάμερα, μικρόφωνο/ακουστικά και ευρυζωνική σύνδεση υψηλής ταχύτητας στο Internet. • Βασικός ψηφιακός γραμματισμός (πλοήγηση στον ιστό, χρήση πλατφορμών τηλεδιάσκεψης, επεξεργασία κειμένου, υπολογιστικών φύλλων και παρουσιάσεων).

<table>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ/ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ</td><td>• Απόλυτη τήρηση της ακαδημαϊκής δεοντολογίας. Όλες οι γραπτές εργασίες και δραστηριότητες ελέγχονται υποχρεωτικά μέσω του λογισμικού ανίχνευσης λογοκλοπής Turnitin μέσω του eClass.

• Μη αποδεκτό ποσοστό επικάλυψης συνεπάγεται μηδενισμό της εργασίας.</td></tr>
<tr><td>ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ</td><td>Επιτρέπεται η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης με ρητή αναφορά στη βιβλιογραφία/μεθοδολογία:

Επιτρέπεται η χρήση εργαλείων Παραγωγικής ΤΝ (GenAI, π.χ. ChatGPT, Claude, Copilot) αποκλειστικά ως υποστηρικτικού βοηθού μάθησης (π.χ. brainstorming ιδεών, βελτίωση διατύπωσης). Απαιτείται ρητή δήλωση σε ειδικό παράρτημα (prompts που χρησιμοποιήθηκαν, ρόλος του εργαλείου), αναπτύσσοντας την κριτική και υπεύθυνη στάση των στελεχών της εκπαίδευσης.</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr>
<tr><td>Διά ζώσης διδασκαλία & εργαστήριο (1η εβδομάδα: 4h Παρασκευή + 6h Σάββατο)</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Εξ αποστάσεως σύγχρονη τηλεκπαίδευση (2η & 3η εβδομάδα: 2 x 10h = 2 x [4h Παρ. + 6h Σαβ.])</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Ασύγχρονη προπαρασκευαστική μελέτη (Πριν από κάθε διήμερο: 3 διήμερα x 8h μελέτης υλικού & micro-lectures)</td><td>24</td></tr>
<tr><td>Ενδιάμεσες ηλεκτρονικές δραστηριότητες (e-activities / quizzes) (3 δραστηριότητες x 10h ανά διδάσκοντα)</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Αυτόνομη μελέτη επιστημονικής βιβλιογραφίας & άρθρων</td><td>46</td></tr>
<tr><td>Εκπόνηση και ολοκλήρωση Τελικής Συνθετικής Εργασίας (Project)</td><td>70</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>200</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Η αξιολόγηση είναι διαμορφωτική και τελική, και εκπονείται ομαδικά (ομάδες 2–3 ατόμων):
• Εβδομαδιαία Εργαστηριακά Ορόσημα (Διαμορφωτική Αξιολόγηση):
○ Κατά τη διάρκεια των τριών εντατικών διημέρων, οι ομάδες επεξεργάζονται σύντομα εφαρμοσμένα παραδοτέα</td></tr>
</table>

	(αποτίμηση ψηφιακής ωριμότητας σχολείου/TPACK, ανάλυση διοικητικών δεδομένων EMIS, πρωτόκολλο Τεχνητής Νοημοσύνης και δράσεων STEM). ○ Στα παραδοτέα παρέχεται άμεση ανατροφοδότηση στην τάξη και ενσωματώνονται ως προπαρασκευαστικά κεφάλαια στην τελική μελέτη. • **Τελική Γραπτή Εργασία (60% του τελικού βαθμού):** ○ Εκπόνηση εφαρμοσμένης μελέτης ή στρατηγικού σχεδίου ψηφιακού μετασχηματισμού σε επιλεγμένο θέμα του μαθήματος (έκταση: 15–18 σελίδες). ○ Αξιολογείται ως προς τη θεωρητική και θεσμική τεκμηρίωση, την ανάλυση δεδομένων, τη διοικητική προστιθέμενη αξία των προτάσεων και την ακαδημαϊκή δομή. • **Προφορική Παρουσίαση & Υποστήριξη (40% του τελικού βαθμού):** ○ Παρουσίαση της εργασίας μέσω τηλεδιάσκεψης (διάρκεια: 15 λεπτά παρουσίαση με χρήση διαφανειών και 5 λεπτά ερωτήσεις/συζήτηση). ○ Αξιολογείται η σαφήνεια της εισήγησης, η ομαδική συνεργασία και η επιστημονική τεκμηρίωση κατά την υποστήριξη των απαντήσεων. *(Τα αναλυτικά κριτήρια αξιολόγησης και η σχετική ρουμπρίκα είναι αναρτημένα στο eClass)*. Στο πλαίσιο των εργαστηριακών δραστηριοτήτων, της τελικής γραπτής εργασίας και της προφορικής παρουσίασης, οι φοιτητές/τριες αξιοποιούν θεωρητικές προσεγγίσεις και δεδομένα για την κριτική εξέταση εφαρμογών των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαιδευτική πράξη και διοίκηση και τη διατύπωση τεκμηριωμένων προτάσεων. Όπου είναι συναφές με το θέμα, εξετάζεται η σύνδεσή του με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, ιδιαίτερα ως προς την ποιότητα της εκπαίδευσης, την ισότιμη πρόσβαση και την υπεύθυνη διοικητική λειτουργία. Η σύνδεση αυτή συνεκτιμάται στα υπάρχοντα κριτήρια θεωρητικής τεκμηρίωσης και εκπαιδευτικής ή διοικητικής αξίας των προτάσεων.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Κόμης, Β. (2004). *Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών*. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

- Παρασκευάς, Μ. (2015). *Κοινωνία της Πληροφορίας*. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών - Αποθετήριο «Κάλλιπος».

- Σολομωνίδου, Χ. (2006). *Νέες τάσεις στην Εκπαιδευτική Τεχνολογία: εποικοδομητισμός και σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

- Τσιάτσος, Θ. (2015). *Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα Διαδικτύου*. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών - Αποθετήριο «Κάλλιπος».

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2020). *Σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση 2021-2027: Επαναπροσδιορισμός της εκπαίδευσης και της κατάρτισης για την ψηφιακή εποχή*. COM(2020) 624 final.

- Ertmer, P. A., Ottenbreit-Leftwich, A. T., Sadik, O., Sendurur, E., & Sendurur, P. (2012). Teacher beliefs and technology integration practices: A critical relationship. *Computers & Education*, 59(2), 423-435.

- Garrison, D. R., Anderson, T., & Archer, W. (2010). The first decade of the community of inquiry framework: A retrospective. *The Internet and Higher Education*, 13(1-2), 5-9.

- Karasavvidis, I., & Kollias, V. (2017). Understanding technology integration failures in education: The need for zero-order barriers. In *Reforms and innovation in education* (pp. 99-126). Springer, Cham.

- Koehler, M., & Mishra, P. (2009). What is technological pedagogical content knowledge (TPACK)? *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 9(1), 60-70.

- Selwyn, N. (2020). *Should Robots Replace Teachers? AI and the Future of Education*. Cambridge: Polity Press.

- Siemens, G., & Long, P. (2011). Penetrating the fog: Analytics in learning and education. *EDUCAUSE Review*, 46(5), 30-40.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- *Computers & Education*

- *The Internet and Higher Education*

- *British Journal of Educational Technology (BJET)*

- *Educational Technology Research and Development (ETR&D)*

- *International Journal of Educational Management (IJEM)*

- *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*

- *Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση*

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ – ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΔΟΜΩΝ, ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΧΩΡΟ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών			
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΥ8	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	1	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνία και Εκπαιδευτική Πολιτική – Συγκριτική μελέτη δομών, διοίκησης και ανάπτυξης εκπαιδευτικών συστημάτων στον ευρωπαϊκό χώρο			
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		**ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	
Σύνολο		3	7,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού Υποβάθρου - Υποχρεωτικό			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΟΧΙ			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ			
ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διά ζώσης: 35% Εξ αποστάσεως σύγχρονα: 65% *(Χρονική διάρκεια σύγχρονης διδασκαλίας στις εβδομάδες διεξαγωγής: 600 λεπτά ανά εβδομάδα διδασκαλίας — Παρασκευή: 240 λεπτά, Σάββατο: 360 λεπτά).*			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr/			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/-τριες αναμένεται με την ολοκλήρωση των προγραμματισμένων εισηγήσεων να είναι σε θέση να: 1. Να προσδιορίζουν και να εξηγούν βασικές έννοιες - αρχές της εκπαιδευτικής πολιτικής. 2. Να διακρίνουν τη διαφορά μεταξύ θεωρητικής διάστασης και πρακτικής εφαρμογής της εκπαιδευτικής πολιτικής. 3. Να αναγνωρίζουν τις «ομάδες πίεσης» στο πεδίο της εκπαιδευτικής πολιτικής. 4. Να σκιαγραφούν τα βασικά γνωρίσματα του διεθνούς εκπαιδευτικού λόγου (discourse). 5. Να συζητούν την επίδραση των υπερεθνικών οργανισμών στο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι των κρατών-μελών τους. 6. Να αναλύουν τους ευρωπαϊκούς / διεθνείς στόχους εκπαίδευσης και τους συναπτόμενους δείκτες ποιότητας. συμπεριλαμβανομένων των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, και να αξιολογούν την ενσωμάτωσή τους στις εκπαιδευτικές πολιτικές ως προς την ποιότητα, τη συμπερίληψη και τη μείωση των ανισοτήτων. 7. Να αναλύουν τις επιδράσεις των προαναφερθέντων στόχων και δεικτών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. 8. Να διακρίνουν τις προκλήσεις αναφορικά με ζητήματα ανασυγκρότησης της ελληνικής εκπαιδευτικής πολιτικής. *9.* Να διακρίνουν τις δυνατότητες και τα όρια εφαρμογής αποκεντρωτικών πολιτικών, καθώς

και ενίσχυσης της σχολικής αυτονομίας.

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Βασικές έννοιες, μοντέλα και κατηγοριοποιήσεις της εκπαιδευτικής πολιτικής. Ζητήματα δομής και διοίκησης εκπαιδευτικών συστημάτων άλλων χωρών.
- Υπερεθνικοί οργανισμοί, ο εκπαιδευτικός τους λόγος (discourse) και η προσπάθεια των κρατών-μελών να τον αναπλαισιώσουν με βάση το εθνικό συγκείμενο. Η Ατζέντα 2030 του ΟΗΕ ως πλαίσιο διεθνούς εκπαιδευτικής πολιτικής, με έμφαση στον ΣΒΑ 4 για την ποιοτική και συμπεριληπτική εκπαίδευση. Κριτική εξέταση της ενσωμάτωσης των διεθνών στόχων στις εθνικές πολιτικές και της σχέσης μεταξύ διακηρυγμένων επιδιώξεων και εφαρμογής.
- Σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με την αγορά εργασίας, η οικονομική διάσταση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι επιπτώσεις της στη ζήτηση για σπουδές στην ελληνική επικράτεια.
- Συγκριτικά δεδομένα σχετικά με τη δομή των εκπαιδευτικών συστημάτων σε διάφορες χώρες, όπως στην Αγγλία, τις ΗΠΑ, την Ελλάδα και την Κύπρο.
- Πολυπολιτισμικότητα και πολιτικές Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης. Συγκριτική εξέταση πολιτικών για την ισότιμη πρόσβαση, τη συμμετοχή και την αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων. Σύνδεση με τον ΣΒΑ 4 και τον ΣΒΑ 10, με έμφαση στα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτισμικά εμπόδια που επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες.
- Διεθνής διακυβέρνηση και εκπαιδευτική πολιτική. Σύγχρονες τάσεις του πεδίου. Σύγχρονες τάσεις του πεδίου. Διαφάνεια, λογοδοσία και συμμετοχή στη διαμόρφωση και εφαρμογή εκπαιδευτικών πολιτικών, σε σύνδεση με τον ΣΒΑ 16. Κριτική διερεύνηση των δυνατοτήτων και των περιορισμών διαφορετικών μορφών εκπαιδευτικής διακυβέρνησης.
- Παγκοσμιοποίηση και τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Οικονομική διάσταση της λειτουργίας των εκπαιδευτικών συστημάτων και του σχολείου.
- Πολιτικές χρηματοδότησης της εκπαίδευσης σε σχέση με τα οργανωτικά μοντέλα διοίκησης.
- Εκπαίδευση και αγορά εργασίας - Απόδοση και παραγωγικότητα της εκπαίδευσης.
- Ευρωπαϊκή Διάσταση στην Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική.
- Το Ευρωπαϊκό Ερευνητικό Πρόγραμμα LISA για την Εκπαιδευτική Πολιτική και Διοίκηση στην Ευρώπη.
- Η προσπάθεια του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος να «δικτυωθεί» σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Ο ρόλος των εκπαιδευτικών συνεργασιών, των δικτύων και της ανταλλαγής γνώσης στην επίτευξη κοινών εκπαιδευτικών επιδιώξεων, σε σύνδεση με τον ΣΒΑ 17. Δυνατότητες προσαρμογής των εμπειριών άλλων εκπαιδευτικών συστημάτων στις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του εθνικού συγκειμένου.
- «Κοινωνία της Γνώσης» και εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις.
- Εκπαιδευτική πολιτική: μεταξύ εθνικής κυριαρχίας, διεθνών πιέσεων και τοπικών απαιτήσεων.
- Μορφές εκπαιδευτικών πολιτικών: οι πολιτικές της «συγκλίνουσας στοχοθέτησης», των «πινάκων κατάταξης», των «χρυσών χαλιναριών», του «τηλεφωνικού δανεισμού» και των «μη αποφάσεων».
- Πανεπιστήμιο και χουμπολτιανό ιδεώδες.
- Κρίση «ευρωπαϊκού» πανεπιστημίου.
- Τριτοβάθμια εκπαίδευση και μετα-Μπολόνια εποχή.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>Διά ζώσης και εξ αποστάσεως σύγχρονη διδασκαλία, με ασύγχρονη υποστήριξη μέσω e-class.</td></tr>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ</td><td>Επικοινωνία κατά τις διαλέξεις και τις σύγχρονες εξ αποστάσεως συναντήσεις, καθώς και μέσω της πλατφόρμας e-class σε όλη τη διάρκεια του εξαμήνου.</td></tr>
<tr><td>ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Ομαδικές συζητήσεις με αντικείμενο μελέτες περίπτωσης, με δυνατότητα συνεργασίας και ανταλλαγής υλικού μέσω της πλατφόρμας e-class.</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Προβολή διαφανειών, χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης e-class για την ανάρτηση του υλικού του μαθήματος, ψηφιακή επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών και φοιτητριών, χρήση ψηφιακής βιβλιοθήκης και αναζήτηση ηλεκτρονικών περιοδικών και πηγών.</td></tr>
<tr><td>ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ</td><td>Ηλεκτρονικός υπολογιστής ή αντίστοιχη συσκευή με σύνδεση στο διαδίκτυο, φυλλομετρητής, δυνατότητα προβολής παρουσιάσεων και πρόσβαση στην πλατφόρμα e-class. Απαιτούνται βασικές δεξιότητες χρήσης των παραπάνω εφαρμογών.</td></tr>
<tr><td>ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ/ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ</td><td>Οι γραπτές εργασίες οφείλουν να τηρούν τους κανόνες ακαδημαϊκής δεοντολογίας και ορθής αναφοράς των πηγών και υποβάλλονται σε έλεγχο ομοιότητας με τα διαθέσιμα εργαλεία του Ιδρύματος.</td></tr>
<tr><td>ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ</td><td>Η χρήση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης επιτρέπεται μόνο κατόπιν άδειας του διδάσκοντα ή της διδάσκουσας και με ρητή αναφορά του εργαλείου και του τρόπου χρήσης του. Η ευθύνη για την ακρίβεια, την τεκμηρίωση και την πρωτοτυπία του υποβαλλόμενου έργου παραμένει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>36</td></tr>
<tr><td>Μελέτη στη διάρκεια του εξαμήνου (μη καθοδηγούμενη)</td><td>146</td></tr>
<tr><td>Μελέτη για τελική εξέταση</td><td>40</td></tr>
<tr><td>Εξέταση μαθήματος</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>225</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Ειδικότερα:
Προβλέπεται η συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Η τελική εξέταση θα προσφέρει την ευχέρεια για μια ολιστική θεώρηση του περιεχομένου του μαθήματος. Αναμένεται ότι οι φοιτητές/ήτριες θα είναι σε θέση να επεξεργάζονται με κριτικό τρόπο ζητήματα που έχουν μελετήσει στο πλαίσιο του μαθήματος. Η συγκεκριμένη εξέταση θα διεξαχθεί με ανοικτά βιβλία. Οι φοιτητές/τριες θα κληθούν είτε να επιλύσουν ένα πρόβλημα, είτε να επεξεργαστούν ανοικτές ερωτήσεις που οδηγούν σε απαντήσεις δοκιμιακού χαρακτήρα. Όπου είναι συναφές με το εξεταζόμενο θέμα, διερευνούν τη σύνδεσή του με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, ιδιαίτερα ως προς την ποιοτική και</td></tr>
</table>

	συμπεριληπτική εκπαίδευση, τη μείωση των ανισοτήτων, την υπεύθυνη διακυβέρνηση και τις εκπαιδευτικές συνεργασίες Η εκ μέρους των φοιτητών/τριών επεξεργασία των δύο αυτών τύπων θεμάτων αναμένεται να διακρίνεται από λογική συνοχή, επιστημονική συνέπεια και ακρίβεια ως προς τον θεωρητικό σχολιασμό. Τα θέματα της τελικής γραπτής θα συγκροτηθούν με βάση τα ζητήματα που οι φοιτητές/τριες επεξεργάστηκαν στο πλαίσιο των μαθημάτων.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Ball, S. J. (2003). The teacher's soul and the terrors of performativity. *Journal of Education Policy*, *18*(2), 215–228. https://doi.org/10.1080/0268093022000043065
- Ball, S. J. (2021). *Foucault, εξουσία και εκπαίδευση* (Ρ. Βασιλάκη, Μετ.; Μ. Κολοκυθά, Επιστ. επιμ.). Gutenberg. (Original work published 1990)
- Gorur, R., Sellar, S., & Steiner-Khamsi, G. (Eds.). (2018). *World yearbook of education 2019: Comparative methodology in the era of big data and global networks*. Routledge.
- Grek, S., Maroy, C., & Verger, A. (Eds.). (2021). *World yearbook of education 2021: Accountability and datafication in the governance of education*. Routledge.
- Keddie, A. (2019). Context matters: Primary schools and academies reform in England. *Journal of Education Policy*, *34*(1), 6–21. https://doi.org/10.1080/02680939.2017.1402959
- Klerides, E. (2023). Comparative education and international relations. *Comparative Education*, *59*(3), 416–435.
- Klerides, E., & Zmas, A. (2026). Exploring a paradox at the European periphery: The different timing and mode of enactment of non-state universities in Cyprus and Greece. *European Education*. https://doi.org/10.1080/10564934.2026.2623669
- Kolokitha, M. (2022). The Bologna Process: A policy discourse evolution. In M. Tamboukou (Ed.), *Thinking with Stephen J. Ball: Lines of flight in education*. Routledge.
- Κολοκυθά, Μ. (2024). Αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου και επιτελεστικότητα. In Τ. Κολυμπάρη & Α. Παπακωνσταντίνου (Επιμ.), *Αξιολόγηση στην εκπαίδευση και αντισυστημικότητα* (σσ. 225–245). Gutenberg.
- Martens, K., & Windzio, M. (Eds.). (2002). *Global pathways to education – Cultural spheres, networks, and international organizations*. Palgrave Macmillan.
- Perryman, J., & Calvert, G. (2020). What motivates people to teach, and why they leave? Accountability, performativity and teacher retention. *British Journal of Educational Studies*, *68*(1), 3–23. https://doi.org/10.1080/00071005.2019.1589417
- Selwyn, N. (2024). On the limits of artificial intelligence (AI) in education. *Nordisk Tidsskrift for Pedagogikk og Kritikk*, *10*, 3–14. https://doi.org/10.5324/ntpk.v10i1.6062
- Shi, L. P., Selwyn, N., Eynon, R., & Knox, J. (2026). Toward a sociology of education and artificial intelligence. *British Journal of Sociology of Education*, 1–12. https://doi.org/10.1080/01425692.2026.2686013
- Soguel, N. C., & Jaccard, P. (Eds.). (2008). *Governance and performance of educational systems*. Springer.
- Ventista, O. M., Kolokitha, M., Tsani, P., Polydoros, G., & Arkoumanis, G. (2024). Achieving digital education in primary schools: Success factors and policy recommendations. *Policy Futures in Education*, *22*(8), 1–21. https://doi.org/10.1177/14782103241238825
- Zahavi, H., & Friedman, Y. (2019). The Bologna Process: An international higher education regime. *European Journal of Higher Education*, *9*(1), 23–39.
- Zgaga, P. (2019). The Bologna Process in a global setting: Twenty years later. *Innovation: The European Journal of Social Science Research*, *32*(4), 450–464.

- Zmas, A. (2021). Κράτος, εκπαιδευτική διακυβέρνηση και ελεγκτικοί μηχανισμοί. *Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση*, (27), 11–38.
- Zmas, A., & Myria Vassiliou, M. (2026). 'I am compared, therefore I am': International large-scale assessments as a policy arena for shaping international relations. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*. https://doi.org/10.1080/03057925.2026.2675309

- *Συναφή επιστημονικά περιοδικά:*

Compare

Comparative Education

Comparative Education Review

Educational Policy

European Journal of Education

Journal of Education Policy

Επιστήμες της Αγωγής

Παιδαγωγική Επιθεώρηση

Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση

Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών			
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΥ4	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	1	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βασικές αρχές διοίκησης - Διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων			
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ *σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων*		**ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	
Σύνολο		3	7,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό - ειδικού υποβάθρου			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική			
ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διά ζώσης 35% και εξ αποστάσεως διδασκαλία 65%. (Χρονική διάρκεια σύγχρονης διδασκαλίας στις εβδομάδες διεξαγωγής: 600 λεπτά ανά εβδομάδα διδασκαλίας — Παρασκευή: 240 λεπτά, Σάββατο: 360 λεπτά).			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr/			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να: - αναλύουν κριτικά τις θεωρητικές και ιστορικές προσεγγίσεις της εκπαιδευτικής διοίκησης και ερμηνεύουν τη λειτουργία της σχολικής μονάδας ως ανοικτού κοινωνικού συστήματος - συγκρίνουν οργανωτικές δομές, συμπεριλαμβανομένων των προσεγγίσεων των Weber και Mintzberg, και αιτιολογούν την κατανομή ρόλων, αρμοδιοτήτων και ευθύνης στο εκπαιδευτικό συγκείμενο - καταρτίζουν διοικητικό προγραμματισμό με σαφείς στόχους, ενέργειες, υπευθύνους, χρονοδιάγραμμα και διαθέσιμους πόρους, εντός των θεσμικών αρμοδιοτήτων της σχολικής μονάδας - αναλύουν σύνθετα διοικητικά προβλήματα, συγκρίνουν εναλλακτικές αποφάσεις και τεκμηριώνουν τις επιλογές τους, λαμβάνοντας υπόψη την αβεβαιότητα, τη συμμετοχή και τις κοινωνικές και ηθικές επιπτώσεις

- αξιοποιούν γνώσεις παρακίνησης και συνεργασίας σε διοικητικά ζητήματα κατανομής εργασίας, υποστήριξης προσωπικού και συντονισμού, αιτιολογώντας τις οργανωτικές ρυθμίσεις που προτείνουν
- διακρίνουν την οργανωσιακή κουλτούρα από το σχολικό κλίμα και αναλύουν πώς η κουλτούρα, η δύναμη, η μικροπολιτική και το εξωτερικό περιβάλλον επηρεάζουν τις διοικητικές διαδικασίες
- αναλύουν πώς οι οργανωτικές δομές, η κατανομή αρμοδιοτήτων και οι διοικητικές διαδικασίες υποστηρίζουν την εύρυθμη λειτουργία και την ποιότητα της σχολικής μονάδας
- διαμορφώνουν τεκμηριωμένες προτάσεις διοικητικής οργάνωσης και επικοινωνίας, με σαφείς ροές πληροφοριών, διαδικασίες συνεργασίας και λογοδοσίας.

Σύνδεση με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης
Το μάθημα συνδέεται κυρίως με τον ΣΒΑ 16 «Ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί», ιδιαίτερα με τους υποστόχους 16.6 και 16.7, μέσα από την ανάπτυξη ικανοτήτων διαφανούς διοικητικής λειτουργίας, λογοδοσίας και συμμετοχικής λήψης αποφάσεων. Συμπληρωματικά, υποστηρίζει τον ΣΒΑ 4 «Ποιοτική εκπαίδευση», εξετάζοντας τις οργανωτικές προϋποθέσεις της εύρυθμης και ισότιμης λειτουργίας της σχολικής μονάδας.

Γενικές Ικανότητες

- Κριτική και αναλυτική σκέψη
- Ανάλυση μελετών περίπτωσης
- Ομαδική συνεργασία
- Ικανότητα ορθολογικής λήψης αποφάσεων

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η διοικητική οργάνωση και λειτουργία της εκπαιδευτικής μονάδας. Η έμφαση δίνεται στις δομές, στις αρμοδιότητες, στον προγραμματισμό και στη λήψη αποφάσεων.

- 1. Θεωρητική και ιστορική εξέλιξη της εκπαιδευτικής διοίκησης: κλασικές και σύγχρονες προσεγγίσεις και διοικητικές εφαρμογές.
- 2. Το σχολείο ως ανοικτό κοινωνικό σύστημα: συστημική σκέψη, αλληλεξαρτήσεις και πολυπλοκότητα κατά την ανάλυση διοικητικών προβλημάτων.
- 3. Οργανωτικές δομές: Weber και Mintzberg, γραφειοκρατία και επαγγελματική γραφειοκρατία, συγκεντρωτισμός, αποκέντρωση και όρια σχολικής αυτονομίας.
- 4. Ρόλοι, αρμοδιότητες και συντονισμός: διεύθυνση, σύλλογος διδασκόντων, ομάδες εργασίας, κατανομή ευθύνης και συμμετοχικές διοικητικές διαδικασίες.
- 5. Διοικητικός προγραμματισμός: σύνδεση στόχων με ενέργειες, χρονοδιάγραμμα, ανθρώπινους και υλικούς πόρους και υπευθύνους. Παρακολούθηση της διεκπεραίωσης και αναπροσαρμογή του προγραμματισμού.
- 6. Διοικητική λήψη αποφάσεων: Ορθολογικότητα και περιορισμένη ορθολογικότητα, αξιοποίηση διαθέσιμων πληροφοριών, δεοντολογικά διλήμματα και αιτιολόγηση εναλλακτικών επιλογών. Συμμετοχικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων, με σαφή προσδιορισμό των εμπλεκομένων και σεβασμό στις θεσμικές αρμοδιότητες. Διαφανή κριτήρια επιλογής, καταγραφή του σκεπτικού και ενημέρωση της σχολικής κοινότητας. Σύνδεση με τον υποστόχο 16.7 για συμμετοχικές και συμπεριληπτικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων.
- 7. Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού: κατανομή έργου, αξιοποίηση δυνατοτήτων και οργανωτική υποστήριξη. Εφαρμογή γνώσεων παρακίνησης από το ΑΥ1 σε διοικητικά προβλήματα, χωρίς νέα αναλυτική διδασκαλία των θεωριών κινήτρων.
- Οργανωσιακή κουλτούρα και σχολικό κλίμα: βασικές έννοιες, επίπεδα κουλτούρας και διάκριση κουλτούρας–κλίματος. Δύναμη, εξουσία και μικροπολιτική στη διοικητική λειτουργία.

- 9. Διοικητική επικοινωνία: επίσημα και ανεπίσημα δίκτυα, ροές πληροφοριών, συνεδριάσεις, τεκμηρίωση αποφάσεων και διαδικασίες συντονισμού. Οι διαπροσωπικές διεργασίες και οι συγκρούσεις εξετάζονται στο ΑΥ1.
- 10. Σχολείο και εξωτερικό περιβάλλον: θεσμικές εξαρτήσεις, σχέσεις με οικογένειες και φορείς, διοικητικές διαδικασίες συνεργασίας και λογοδοσίας.
- 11. Ποιότητα διοικητικής λειτουργίας: Σαφήνεια αρμοδιοτήτων, συνέπεια διαδικασιών, διαφάνεια, λογοδοσία, ισότιμη πρόσβαση και βασικές αρχές διοίκησης ποιότητας. Εξέταση του τρόπου με τον οποίο τεκμηριώνονται οι διοικητικές αποφάσεις, γνωστοποιούνται τα κριτήριά τους και προσδιορίζεται η ευθύνη εφαρμογής τους. Διαμόρφωση πρότασης οργανωτικής ρύθμισης που υποστηρίζει την αποτελεσματική και δίκαιη λειτουργία της σχολικής μονάδας. Σύνδεση με τον υποστόχο 16.6 για αποτελεσματικούς, υπεύθυνους και διαφανείς θεσμούς και, συμπληρωματικά, με τον ΣΒΑ 4 για την ποιοτική εκπαίδευση.
- Σύνδεση με άλλα μαθήματα: το ΒΥ5 εμβαθύνει στις ηγετικές πρακτικές, το ΒΥ6 στα μοντέλα, στα εργαλεία και στους δείκτες αξιολόγησης και το ΒΥ7 στη διαχείριση και καθιέρωση αλλαγών. Στο ΑΥ4 δεν αναπτύσσεται ολοκληρωμένο σχέδιο αξιολόγησης ή εισαγωγής καινοτομίας.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Διά ζώσης και εξ αποστάσεως σύγχρονη διδασκαλία, με ασύγχρονη υποστήριξη μέσω e-class.
ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	Επικοινωνία κατά τις διαλέξεις και τις σύγχρονες εξ αποστάσεως συναντήσεις, καθώς και μέσω της πλατφόρμας e-class σε όλη τη διάρκεια του εξαμήνου.
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ομαδικές εργασίες και συζητήσεις με αντικείμενο μελέτες περίπτωσης, με δυνατότητα συνεργασίας και ανταλλαγής υλικού μέσω της πλατφόρμας e-class.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Προβολή διαφανειών, χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης για την ανάρτηση του υλικού του μαθήματος και των εργασιών των φοιτητών και φοιτητριών, επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών και φοιτητριών, καθώς και αναζήτηση ηλεκτρονικών περιοδικών και πηγών.
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	Ηλεκτρονικός υπολογιστής ή αντίστοιχη συσκευή με σύνδεση στο διαδίκτυο, φυλλομετρητής, δυνατότητα προβολής παρουσιάσεων και πρόσβαση στην πλατφόρμα e-class. Απαιτούνται βασικές δεξιότητες χρήσης των παραπάνω εφαρμογών.
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ/ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ	Οι γραπτές εργασίες οφείλουν να τηρούν τους κανόνες ακαδημαϊκής δεοντολογίας και ορθής αναφοράς των πηγών και υποβάλλονται σε έλεγχο ομοιότητας με τα διαθέσιμα εργαλεία του Ιδρύματος.
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ	Η χρήση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης επιτρέπεται μόνο κατόπιν άδειας του διδάσκοντα ή της διδάσκουσας και με ρητή αναφορά του εργαλείου και του τρόπου χρήσης του. Η ευθύνη για την ακρίβεια, την τεκμηρίωση και την πρωτοτυπία του υποβαλλόμενου έργου παραμένει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες.

<table>
<tr>
<td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td>
<td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>36</td></tr>
<tr><td>Μελέτη στη διάρκεια του εξαμήνου</td><td>146</td></tr>
<tr><td>Προετοιμασία για τις εξετάσεις</td><td>40</td></tr>
<tr><td>Εξέταση μαθήματος</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>225</td></tr>
</table>
</td>
</tr>
<tr>
<td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td>
<td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική.

Τελική αξιολόγηση: Εργασία και γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου.

Η εργασία αφορά ανάλυση διοικητικού προβλήματος σχολικής μονάδας και τεκμηριωμένη πρόταση οργανωτικής ρύθμισης: ρόλοι, αρμοδιότητες, διαδικασίες, ενέργειες, χρονοδιάγραμμα και διαθέσιμοι πόροι. Οι φοιτητές/τριες καλούνται να εντοπίσουν προβλήματα διαφάνειας, κατανομής αρμοδιοτήτων ή συμμετοχής και να προτείνουν μια εφικτή διοικητική ρύθμιση. Η πρόταση πρέπει να περιλαμβάνει σαφή κριτήρια, εμπλεκομένους, αρμοδιότητες, διαδικασία λήψης και τεκμηρίωσης της απόφασης και τρόπο ενημέρωσης των ενδιαφερομένων. Αξιολογούνται η θεωρητική τεκμηρίωση, η αξιοποίηση των στοιχείων της περίπτωσης, η εφικτότητα εντός των θεσμικών αρμοδιοτήτων και η αιτιολόγηση της σύνδεσης με τους υποστόχους 16.6 και 16.7.

Η εξέταση ελέγχει την κριτική κατανόηση των προσεγγίσεων διοίκησης και την αιτιολόγηση αποφάσεων σε σχολικά παραδείγματα.

Κριτήρια: ορθότητα της οργανωτικής ανάλυσης, σαφήνεια αρμοδιοτήτων και διαδικασιών, σύγκριση εναλλακτικών επιλογών, τεκμηρίωση, θεσμική και πρακτική εφικτότητα και συνεκτίμηση ηθικών και κοινωνικών επιπτώσεων.

Η μορφή, η βαρύτητα και τα ειδικότερα κριτήρια αξιολόγησης γνωστοποιούνται στο σχεδιάγραμμα του μαθήματος στην πλατφόρμα e-class.</td>
</tr>
</table>

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

Λαλιώτη, Ε., & Κουτούζης, Μ. (2023). Η κουλτούρα του Ελληνικού δημόσιου σχολείου: Προσπάθεια τυπολογικής κατάταξης με βάση τις απόψεις των εκπαιδευτικών. *Έρευνα στην Εκπαίδευση, 12*(1), 118–146. https://doi.org/10.12681/hjre.32656

Λαλιώτη, Ε., & Κουτούζης, Μ. (2024). Η ιδιαιτερότητα της σχολικής κουλτούρας στην Ελλάδα: Θεωρητική προσέγγιση και ερευνητική στοιχειοθέτηση. *Έρευνα στην Εκπαίδευση*.

Παπακωνσταντίνου, Γ., & Αναστασίου, Σ. (2013). *Αρχές διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού: Η διοίκηση του ανθρώπινου δυναμικού της εκπαίδευσης*. Gutenberg. —

Πασιαρδής, Π. (2014). *Εκπαιδευτική ηγεσία: Από την περίοδο της ευμενούς αδιαφορίας στη σύγχρονη εποχή*. Μεταίχμιο.

Πετρίδου, Ε. (2020). *Διοίκηση – μάνατζμεντ: Μια εισαγωγική προσέγγιση* (4η έκδ.). Εκδόσεις Σοφία.)

Τσάκαλου, Χ. (2023). Η εφαρμογή καινοτομιών στη σχολική μονάδα από στελέχη εκπαίδευσης: Η συμβολή του διευθυντή. *Κείμενα Παιδείας, 5*, 59–67. https://doi.org/10.12681/keimena-paideias.31652

Ξενόγλωσση

Ainscow, M. (2020). Promoting inclusion and equity in education: Lessons from international experiences. *Nordic Journal of Studies in Educational Policy, 6*(1), 7–16. https://doi.org/10.1080/20020317.2020.1729587 \

Bush, T. (2020). *Theories of educational leadership and management* (5th ed.). SAGE.

Bush, T. (2023). Distributed leadership and micropolitics. *Educational Management Administration & Leadership*. https://doi.org/10.1177/17411432231156397 —

Education Endowment Foundation. (2024). *A school's guide to implementation*. — \ (educationendowmentfoundation.org.uk)

Grissom, J. A., Egalite, A. J., & Lindsay, C. A. (2021). *How principals affect students and schools: A systematic synthesis of two decades of research*.

Karnopp, J. (2022). Structures and relationships in organizational learning for change. *Journal of Educational Administration, 60*(5), 457–472. https://doi.org/10.1108/JEA-09-2021-0177

Lee, M., & Louis, K. S. (2019). Mapping a strong school culture and linking it to sustainable school improvement. *Teaching and Teacher Education, 81*, 84–96. https://doi.org/10.1016/j.tate.2019.02.001

Liu, Y., Bellibaş, M. Ş., & Gümüş, S. (2021). The effect of instructional leadership and distributed leadership on teacher self-efficacy and job satisfaction: Mediating roles of supportive school culture and teacher collaboration. *Educational Management Administration & Leadership*. https://doi.org/10.1177/1741143220910438

Lunenburg, F. C., & Ornstein, A. C. (2021). *Educational administration: Concepts and practices* (7th ed.). SAGE.

OECD. (2016). *School leadership for learning: Insights from TALIS 2013*. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/9789264258341-en \

OECD. (2020). *TALIS 2018 results (Volume II): Teachers and school leaders as valued professionals*. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/19cf08df-en

OECD. (2026). *Improving learning outcomes in Greece: Strengthening school governance, teacher professionalism and digital education*. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/6323bd8e-en

Schad, E. (2019). No time to talk! Teachers' perceptions of organizational communication: Context and climate. *Educational Management Administration & Leadership*. https://doi.org/10.1177/1741143217739358

Schildkamp, K. (2019). Data-based decision-making for school improvement: Research insights and gaps. *Educational Research, 61*(3), 257–273.

Xia, W., Fan, Y., Bai, J., Zhang, Q., & Wen, Y. (2024). The relationship between organizational climate and job satisfaction of kindergarten teachers: A chain mediation model of occupational stress and emotional labor. *Frontiers in Psychology, 15*, Article 1373892. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1373892

Συναφή επιστημονικά περιοδικά

- Educational Administration Quarterly
- Educational Management Administration & Leadership
- Journal of Educational Administration
- School Leadership & Management

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών			
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΒΥ5**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**2**	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ηγεσία και Σχολική αποτελεσματικότητα			
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			**ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**
Σύνολο			**3**	**7,5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό - ειδικού υποβάθρου			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική			
ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διά ζώσης 35% και εξ αποστάσεως διδασκαλία 65%. (Χρονική διάρκεια σύγχρονης διδασκαλίας στις εβδομάδες διεξαγωγής: 600 λεπτά ανά εβδομάδα διδασκαλίας — Παρασκευή: 240 λεπτά, Σάββατο: 360 λεπτά).			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr/			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να: - αναλύουν κριτικά και συγκρίνουν θεωρίες ηγεσίας και εκπαιδευτικής ηγεσίας, διακρίνοντας την ηγετική επιρροή από τις διοικητικές λειτουργίες στο σχολικό συγκείμενο - αξιολογούν την καταλληλότητα και τους περιορισμούς παιδαγωγικής, μετασχηματιστικής, κατανεμημένης, συμμετοχικής και συμπεριληπτικής ηγεσίας για συγκεκριμένες ανάγκες της σχολικής μονάδας - ερμηνεύουν κριτικά ερευνητικά ευρήματα και διαθέσιμα τεκμήρια για τη σχέση ηγεσίας και σχολικής αποτελεσματικότητας, αναγνωρίζοντας τον ρόλο του συγκειμένου και τα όρια αιτιωδών συμπερασμάτων - επιλέγουν και αιτιολογούν ηγετικές πρακτικές που ενισχύουν τη διδασκαλία, την επαγγελματική μάθηση και τη συλλογική δράση, αξιοποιώντας διαθέσιμα τεκμήρια σχολικής λειτουργίας

- σχεδιάζουν τρόπους ενίσχυσης της ηγεσίας των εκπαιδευτικών, της επαγγελματικής αυτενέργειας και της ουσιαστικής συμμετοχής τους σε συλλογικές αποφάσεις
- διαμορφώνουν προτάσεις υποστηρικτικού μεντορισμού, καθοδήγησης και συνεργατικής επαγγελματικής μάθησης, διακρίνοντας αυτές τις πρακτικές από την αξιολογική παρατήρηση και την κλινική εποπτεία
- αιτιολογούν ηγετικές επιλογές που ενισχύουν την εμπιστοσύνη, την ψυχολογική ασφάλεια, τη συμπερίληψη και την επαγγελματική ευημερία, αναγνωρίζοντας εμπόδια στη μάθηση και στη συμμετοχή και συνδέοντας τις προτάσεις τους με τους ΣΒΑ 4, 10 και 16.
- αναστοχάζονται κριτικά τις ηγετικές επιλογές τους με βάση την ηθική ευθύνη, τη συναισθηματική επίγνωση, τη νοηματοδότηση και τις επιπτώσεις τους στη σχολική κοινότητα.

Γενικές Ικανότητες

- Κριτική και αναλυτική σκέψη
- Ανάλυση μελετών περίπτωσης
- Ομαδική συνεργασία
- Ικανότητα ορθολογικής λήψης αποφάσεων

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η συμβολή της εκπαιδευτικής ηγεσίας στη διδασκαλία, στην επαγγελματική μάθηση και στη συλλογική δράση. Η σχολική αποτελεσματικότητα εξετάζεται ως πεδίο τεκμηρίωσης και κριτικής αποτίμησης ηγετικών επιλογών.

- Ηγεσία και διοίκηση στο σχολικό συγκείμενο: διάκριση και συμπληρωματικότητα, θεωρίες χαρακτηριστικών, συμπεριφοράς και περιπτωσιακές προσεγγίσεις, σύγχρονες και κριτικές οπτικές.
- Μοντέλα εκπαιδευτικής ηγεσίας: παιδαγωγική, μετασχηματιστική, κατανεμημένη, συμμετοχική και συμπεριληπτική ηγεσία. Κριτική σύγκριση και επιλογή πρακτικών ανάλογα με το συγκείμενο.
- Ηγεσία των εκπαιδευτικών: Τυπικοί και άτυποι ηγετικοί ρόλοι, επαγγελματική αυτενέργεια, συλλογική ευθύνη και υποστήριξη πρωτοβουλιών. Προϋποθέσεις ουσιαστικής συμμετοχής των εκπαιδευτικών στη διαμόρφωση του παιδαγωγικού προσανατολισμού και στις συλλογικές αποφάσεις. Εξέταση πρακτικών που διευρύνουν τη συμμετοχή και αποτρέπουν τη συγκέντρωση της ηγετικής επιρροής σε περιορισμένο αριθμό προσώπων. Σύνδεση με τον υποστόχο 16.7 για συμμετοχική και συμπεριληπτική λήψη αποφάσεων.
- Ηγεσία και σχολική αποτελεσματικότητα: Σχέση της εκπαιδευτικής ηγεσίας με τη μάθηση, την ισότητα, τη συμμετοχή και την ευημερία. Ερευνητικά ευρήματα, άμεσες και έμμεσες επιδράσεις και περιορισμοί αιτιωδών ερμηνειών. Κριτική εξέταση της σχολικής αποτελεσματικότητας με συνεκτίμηση της μαθησιακής προόδου και των ευκαιριών συμμετοχής όλων των μαθητών και μαθητριών. Σύνδεση με τον ΣΒΑ 4 «Ποιοτική εκπαίδευση», ιδιαίτερα με τους υποστόχους 4.1 και 4.5.
- Αξιοποίηση διαθέσιμων δεικτών και ποσοτικών και ποιοτικών τεκμηρίων για την αιτιολόγηση ηγετικών επιλογών. Κριτική ανάγνωση παρεχόμενων στοιχείων, συνεκτίμηση του συγκειμένου και αποφυγή απλουστευτικών συγκρίσεων. Ο σχεδιασμός εργαλείων και διαδικασιών αξιολόγησης ανήκει στο ΒΥ6.
- Ηγετικές πρακτικές για τη διδασκαλία και τη μάθηση: κοινός παιδαγωγικός προσανατολισμός, υποστήριξη εκπαιδευτικών, επαγγελματικές κοινότητες μάθησης και συνεργατική διερεύνηση της πρακτικής.
- Υποστηρικτικός μεντορισμός και καθοδήγηση: ανάπτυξη δυνατοτήτων, ένταξη νέων συναδέλφων και ανατροφοδότηση για επαγγελματική μάθηση. Διάκριση από την αξιολογική παρατήρηση και την κλινική εποπτεία του ΒΥ6.
- Ηγετικές πρακτικές ενίσχυσης εμπιστοσύνης, ψυχολογικής ασφάλειας, συμπερίληψης και επαγγελματικής ευημερίας. Εφαρμογή της εννοιολογικής βάσης του ΑΥ1 σε ηγετικά διλήμματα. Αναγνώριση εμποδίων στη συμμετοχή και τη μάθηση και επιλογή πρακτικών που ενισχύουν την εμπιστοσύνη, την υποστήριξη και τις ίσες ευκαιρίες. Εξέταση του τρόπου με τον οποίο η σχολική ηγεσία ακούει διαφορετικές οπτικές και αποφεύγει στερεοτυπικές ερμηνείες των δυσκολιών μαθητών και εκπαιδευτικών. Σύνδεση με τους ΣΒΑ 4 «Ποιοτική εκπαίδευση» και 10 «Λιγότερες ανισότητες».

- Ηγετικές ικανότητες και μετα-ικανότητες: αναστοχασμός, ηθική κρίση, συναισθηματική επίγνωση, διάλογος και νοηματοδότηση σε συνθήκες αβεβαιότητας.
- Σύνθεση και αιτιολόγηση πρότασης ηγετικών πρακτικών για συγκεκριμένη ανάγκη σχολείου, με αναφορά στα διαθέσιμα τεκμήρια, στους συμμετέχοντες, στην αναμενόμενη συμβολή και στους περιορισμούς των επιλογών.
- Σύνδεση με άλλα μαθήματα: το ΑΥ4 θεμελιώνει τη διοικητική οργάνωση, το ΒΥ6 αναπτύσσει τον σχεδιασμό και την αποτίμηση της αξιολόγησης και το ΒΥ7 εξετάζει τα στάδια εφαρμογής μιας καινοτομίας, τις αντιστάσεις και την καθιέρωση της αλλαγής. Στο ΒΥ5 η έμφαση βρίσκεται στην επιλογή και αιτιολόγηση ηγετικών πρακτικών.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.*	Διά ζώσης και εξ αποστάσεως σύγχρονη διδασκαλία, με ασύγχρονη υποστήριξη μέσω e-class.
ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	Επικοινωνία κατά τις διαλέξεις και τις σύγχρονες εξ αποστάσεως συναντήσεις, καθώς και μέσω της πλατφόρμας e-class σε όλη τη διάρκεια του εξαμήνου.
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ομαδική σύγκριση ηγετικών προσεγγίσεων και αιτιολόγηση επιλογών σε σχολικό παράδειγμα. Συνεργατική διαμόρφωση πρότασης ηγετικών πρακτικών με βάση παρεχόμενα τεκμήρια και ανταλλαγή ανατροφοδότησης μέσω e-class.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Προβολή διαφανειών, χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης για την ανάρτηση του υλικού του μαθήματος και των εργασιών των φοιτητών και φοιτητριών, επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών και φοιτητριών, καθώς και αναζήτηση ηλεκτρονικών περιοδικών και πηγών.
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	Ηλεκτρονικός υπολογιστής ή αντίστοιχη συσκευή με σύνδεση στο διαδίκτυο, φυλλομετρητής, δυνατότητα προβολής παρουσιάσεων και πρόσβαση στην πλατφόρμα e-class. Απαιτούνται βασικές δεξιότητες χρήσης των παραπάνω εφαρμογών.
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ/ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ	Οι γραπτές εργασίες οφείλουν να τηρούν τους κανόνες ακαδημαϊκής δεοντολογίας και ορθής αναφοράς των πηγών και υποβάλλονται σε έλεγχο ομοιότητας με τα διαθέσιμα εργαλεία του Ιδρύματος.
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ	Η χρήση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης επιτρέπεται μόνο κατόπιν άδειας του διδάσκοντα ή της διδάσκουσας και με ρητή αναφορά του εργαλείου και του τρόπου χρήσης του. Η ευθύνη για την ακρίβεια, την τεκμηρίωση και την πρωτοτυπία του υποβαλλόμενου έργου παραμένει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες.

<table>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>36</td></tr>
<tr><td>Μελέτη στη διάρκεια του εξαμήνου</td><td>146</td></tr>
<tr><td>Προετοιμασία για τις εξετάσεις</td><td>40</td></tr>
<tr><td>Εξέταση μαθήματος</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>225</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική.

Ατομικές ή ομαδικές εργασίες και ομαδικές παρουσιάσεις.

Στο πλαίσιο της ατομικής ή ομαδικής εργασίας αξιοποιείται μελέτη περίπτωσης σχολείου που αντιμετωπίζει δυσκολίες στη μάθηση, στη συμπερίληψη ή στην ουσιαστική συμμετοχή της σχολικής κοινότητας. Οι φοιτητές/τριες συγκρίνουν κατάλληλες ηγετικές προσεγγίσεις και επιλέγουν τεκμηριωμένες πρακτικές, αποσαφηνίζοντας τη συμβολή της διεύθυνσης και της ηγεσίας των εκπαιδευτικών. Αιτιολογούν πώς οι προτεινόμενες πρακτικές υποστηρίζουν την ποιοτική εκπαίδευση, τις ίσες ευκαιρίες και τη συμμετοχική λήψη αποφάσεων, σε σύνδεση με τους ΣΒΑ 4, 10 και 16. Στα κριτήρια αξιολόγησης περιλαμβάνεται η σαφήνεια της σύνδεσης μεταξύ του προβλήματος, των ηγετικών πρακτικών και του επιλεγμένου Στόχου Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Κριτήρια: θεωρητική ακρίβεια, καταλληλότητα για το συγκείμενο, κριτική αξιοποίηση τεκμηρίων, σαφήνεια της σύνδεσης πρακτικών και αναμενόμενων αποτελεσμάτων, ηθική και συμπεριληπτική οπτική, αναστοχασμός και ποιότητα συνεργασίας και παρουσίασης.

Το ζητούμενο είναι η αιτιολόγηση ηγετικών πρακτικών. Ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός αξιολόγησης και το σχέδιο εισαγωγής και καθιέρωσης καινοτομίας αποτελούν αντικείμενα των ΒΥ6 και ΒΥ7 αντίστοιχα.

Η μορφή, η βαρύτητα και τα ειδικότερα κριτήρια γνωστοποιούνται στο σχεδιάγραμμα του μαθήματος στην πλατφόρμα e-class.</td></tr>
</table>

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ainscow, M. (2020). Promoting inclusion and equity in education: Lessons from international experiences. *Nordic Journal of Studies in Educational Policy, 6*(1), 7–16. https://doi.org/10.1080/20020317.2020.1729587

Bush, T. (2020). *Theories of educational leadership and management* (5th ed.). SAGE. (au.sagepub.com)

Bush, T. (2023). Distributed leadership and micropolitics. *Educational Management Administration & Leadership*. https://doi.org/10.1177/17411432231156397 —

Çoğaltay, N., & Boz, A. (2023). Influence of school leadership on collective teacher efficacy: A cross-cultural meta-analysis. *Asia Pacific Education Review, 24*(3), 331–351. https://doi.org/10.1007/s12564-022-09754-9

Education Endowment Foundation. (2024). *A school's guide to implementation*. — (EEF)

Grissom, J. A., Egalite, A. J., & Lindsay, C. A. (2021). *How principals affect students and schools: A systematic synthesis of two decades of research*. (wallacefoundation.org)

Heck, R. H., & Hallinger, P. (2010). Testing a longitudinal model of distributed leadership effects on school improvement. *The Leadership Quarterly, 21*(5), 867–885.

Henry, W. L. C., VanGronigen, B. A., Wronowski, M. L., & Olive, J. L. (2023). Designing teacher leadership for school improvement. *Phi Delta Kappan*. https://doi.org/10.1177/00317217231219401

McLure, F., & Aldridge, J. M. (2023). Sustaining reform implementation: A systematic literature review. *School Leadership & Management, 43*(1), 70–98. https://doi.org/10.1080/13632434.2023.2171012

OECD. (2016). *School leadership for learning: Insights from TALIS 2013*. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/9789264258341-en

OECD. (2026). *Improving learning outcomes in Greece: Strengthening school governance, teacher professionalism and digital education*. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/6323bd8e-en —

Özdemir, N., Kılınç, A. Ç., Polatcan, M., Turan, S., & Bellibaş, M. Ş. (2023). Exploring teachers' instructional practice profiles: Do distributed leadership and teacher collaboration make a difference? *Educational Administration Quarterly*. https://doi.org/10.1177/0013161X231159092

Robinson, V. M. J., Lloyd, C. A., & Rowe, K. J. (2008). The impact of leadership on student outcomes: An analysis of the differential effects of leadership types. *Educational Administration Quarterly, 44*(5), 635–674. https://doi.org/10.1177/0013161X08321509

Schildkamp, K. (2019). Data-based decision-making for school improvement: Research insights and gaps. *Educational Research, 61*(3), 257–273.

Schildkamp, K., & Poortman, C. L. (2019). How school leaders can build effective data teams: Five building blocks for a new wave of data-informed decision making. *Journal of Educational Change, 20*(3), 283–325.

Simkins, T. (2005). Leadership in education: 'What works' or 'what makes sense'? Educational Management Administration & Leadership, 33(1), 9–26.

Wallace, M. (2002). Modelling distributed leadership and management effectiveness: Primary school senior management teams in England and Wales. School Effectiveness and School Improvement, 13(2), 163–186.

Wenner, J. A., & Campbell, T. (2017). The theoretical and empirical basis of teacher leadership: A review of the literature. *Review of Educational Research, 87*(1), 134–171. https://doi.org/10.3102/0034654316653478

Συναφή επιστημονικά περιοδικά

- Educational Administration Quarterly
- Educational Management Administration & Leadership
- Journal of Educational Administration
- School Leadership & Management

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	BY6	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	2
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εκπαιδευτική Αξιολόγηση – Σχεδιασμός και Προγραμματισμός		

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	**ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**
Διαλέξεις / διαδραστική διδασκαλία	3	7,5

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδίκευσης / ανάπτυξης δεξιοτήτων – Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΟΧΙ
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διά ζώσης 35% και εξ αποστάσεως διδασκαλία 65%. (Χρονική διάρκεια σύγχρονης διδασκαλίας στις εβδομάδες διεξαγωγής: 600 λεπτά ανά εβδομάδα διδασκαλίας — Παρασκευή: 240 λεπτά, Σάββατο: 360 λεπτά).
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr/

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

Γνώσεις

• συνδέουν την έννοια της ποιότητας στην εκπαίδευση με τη διαδικασία της αξιολόγησης
• διακρίνουν τα επίπεδα αξιολόγησης στην εκπαίδευση
• συνδέουν την αξιολόγηση με τη λογοδοσία
•προσδιορίζουν βασικές έννοιες, αρχές, λειτουργίες, μοντέλα και τύπους της εκπαιδευτικής αξιολόγησης,
• διακρίνουν τη διαμορφωτική από την τελική αξιολόγηση και να εξηγούν τη θεωρητική και ηθική διάσταση της αξιολόγησης,
• περιγράφουν σύγχρονες θεωρίες και προσεγγίσεις αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, της σχολικής μονάδας, του εκπαιδευτικού, της διδασκαλίας, και των μαθητικών επιδόσεων,
• αναγνωρίζουν διεθνείς τάσεις, συστήματα και βασικές πτυχές του θεσμικού πλαισίου της εκπαιδευτικής αξιολόγησης,.

Δεξιότητες

• αξιοποιούν κριτικά και συνθετικά δείκτες ποιότητας στη διαδικασία της αξιολόγησης, εξετάζοντας τη συνάφειά τους με την ποιοτική και συμπεριληπτική εκπαίδευση και την ανάδειξη εκπαιδευτικών ανισοτήτων, σε σύνδεση με τους ΣΒΑ 4 και 10
•αναλύουν και συγκρίνουν διαφορετικά συστήματα, μοντέλα και μεθόδους αξιολόγησης,
• επιλέγουν και αξιολογούν κατάλληλες μεθόδους και εργαλεία συλλογής δεδομένων (π.χ. ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, λίστες ελέγχου, συστηματική παρατήρηση),
• αναλύουν προσεγγίσεις παρατήρησης της διδασκαλίας και τεκμηριώνουν τα πλεονεκτήματα, τους περιορισμούς και τις προϋποθέσεις εφαρμογής τους,

• ερμηνεύουν δεδομένα αξιολόγησης από διαφορετικές πηγές και τα αξιοποιούν για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων, με κριτική επίγνωση των ζητημάτων εγκυρότητας, αντικειμενικότητας, δεοντολογίας και εκπαιδευτικών ανισοτήτων.

Ικανότητες

• εφαρμόζουν εξειδικευμένη γνώση για την αντιμετώπιση σύνθετων προβλημάτων αξιολόγησης σε νέα ή διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα

• σχεδιάζουν τεκμηριωμένες, διαφανείς και δεοντολογικά υπεύθυνες διαδικασίες αξιολόγησης σε επίπεδο μαθητή, εκπαιδευτικού και σχολικής μονάδας και αξιοποιούν τα αποτελέσματά τους για την εκπόνηση σχεδίων βελτίωσης, συνεκτιμώντας τους συναφείς Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, ιδιαίτερα τους ΣΒΑ 4, 10 και 16.

• συνδυάζουν θεωρητικές προσεγγίσεις και δεδομένα από διαφορετικές πηγές, αναλαμβάνοντας ευθύνη για τη διατύπωση αξιολογικών κρίσεων,

• επικοινωνούν με σαφήνεια τα συμπεράσματα και το σκεπτικό μιας αξιολογικής διαδικασίας σε εξειδικευμένο και μη εξειδικευμένο κοινό και αναστοχάζονται κριτικά πάνω στις συνέπειες των αξιολογικών αποφάσεων.

Γενικές Ικανότητες

Το μάθημα αποσκοπεί ιδίως στην ανάπτυξη των ακόλουθων γενικών ικανοτήτων:

• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών
• Λήψη αποφάσεων
• Αυτόνομη εργασία
• Ομαδική εργασία
• Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
• Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
• Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
• Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
• Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
• Ανάπτυξη ερευνητικής στάσης και αναστοχασμού σε μελέτες περίπτωσης
• Ευαισθητοποίηση σε ζητήματα εκπαιδευτικών και κοινωνικών ανισοτήτων

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Α. Θεωρητικό και εννοιολογικό πλαίσιο

1. Η έννοια της ποιότητας στην εκπαίδευση: Εκπαιδευτικές, ιδεολογικές, ιστορικές διαστάσεις της ποιότητας

2. Εκπαιδευτική αξιολόγηση: βασικές έννοιες, λειτουργίες και τα τέσσερα επίπεδα αξιολόγησης (μαθητής, εκπαιδευτικός, σχολική μονάδα, εκπαιδευτικό σύστημα)· ποιοτικές προδιαγραφές (standards) και δείκτες ποιότητας. Σύνδεση των κριτηρίων και των δεικτών ποιότητας με την ποιοτική και συμπεριληπτική εκπαίδευση και τις ίσες ευκαιρίες μάθησης, στο πλαίσιο του ΣΒΑ 4. Κριτική εξέταση του βαθμού στον οποίο οι επιλεγμένοι δείκτες αποτυπώνουν τις διαφορετικές ανάγκες και συνθήκες των εκπαιδευτικών περιβαλλόντων.

3. Μοντέλα και τύποι αξιολόγησης: διαμορφωτική και τελική αξιολόγηση· κλασικά μοντέλα αξιολόγησης (μοντέλο του Tyler, μοντέλο CIPP του Stufflebeam, μοντέλο του Stake, μοντέλο του Scriven) και η αξιοποίησή τους στα επίπεδα της εκπαιδευτικής αξιολόγησης.

4. Όρια και διλήμματα της αξιολόγησης: αντικειμενικότητα, εγκυρότητα και ηθική διάσταση. Ζητήματα μεροληψίας, δίκαιης μεταχείρισης και συνεκτίμησης κοινωνικών και εκπαιδευτικών ανισοτήτων κατά την επιλογή κριτηρίων και την ερμηνεία των αποτελεσμάτων, σε σύνδεση με τον ΣΒΑ 10. Διαφάνεια των αξιολογικών διαδικασιών και τεκμηρίωση των αξιολογικών κρίσεων, σε σύνδεση με τον ΣΒΑ 16.

Β. Τα επίπεδα της εκπαιδευτικής αξιολόγησης

5. Αξιολόγηση του μαθητή: παιδαγωγικές και κοινωνικές λειτουργίες, αξιολόγηση για τη μάθηση και ανατροφοδότηση, ψηφιακά εργαλεία αξιολόγησης και οι προκλήσεις της Τεχνητής Νοημοσύνης, σύγχρονες τάσεις.

6. Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού (Ι): προσεγγίσεις και συστήματα αξιολόγησης, ο ρόλος της εκπαιδευτικής ηγεσίας.
7. Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού (ΙΙ): παρατήρηση της διδασκαλίας – σκοπός, μύθοι και πηγές επίδρασης, εργαλεία παρατήρησης, πρακτική εξάσκηση με βιντεοσκοπημένες διδασκαλίες.
8. Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού (ΙΙΙ): κλινική εποπτεία, ανατροφοδότηση και επαγγελματική ανάπτυξη.
9. Αξιολόγηση της σχολικής μονάδας: δείκτες ποιότητας εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση, αυτοαξιολόγηση, αξιολόγηση της σχολικής ηγεσίας. Συνεκτίμηση της συμπερίληψης και της ισότιμης συμμετοχής στην αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου. Διαφάνεια των κριτηρίων, συμμετοχή της σχολικής κοινότητας και υπεύθυνη γνωστοποίηση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων, σε σύνδεση με τους ΣΒΑ 4, 10 και 16.

10. Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος: διεθνείς και ευρωπαϊκές τάσεις, διεθνής εκπαιδευτικός λόγος για την αξιολόγηση, έρευνες αξιολόγησης (ενδεικτικά PISA)

11. Η εκπαιδευτική αξιολόγηση στην Ελλάδα: ιστορική εξέλιξη (από τον Επιθεωρητή στον Σχολικό Σύμβουλο και στον Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου) και ισχύον θεσμικό πλαίσιο στα τέσσερα επίπεδα. Αξιολόγηση του Ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος (ΟΟΣΑ, ΕΕ)

Γ. Από την αξιολόγηση στη βελτίωση

12. Το δυναμικό μοντέλο εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας των Creemers & Kyriakides και η αξιοποίηση δεδομένων αξιολόγησης στη λήψη αποφάσεων.

13. Σχεδιασμός, υλοποίηση και παρακολούθηση σχεδίων βελτίωσης: ο συλλογικός προγραμματισμός και τα σχέδια δράσης της σχολικής μονάδας. Αξιοποίηση των ευρημάτων της αξιολόγησης για τον προσδιορισμό προτεραιοτήτων που ενισχύουν την ποιότητα της εκπαίδευσης και αντιμετωπίζουν εμπόδια στη μάθηση και τη συμμετοχή. Σύνδεση των στόχων βελτίωσης και των δεικτών παρακολούθησής τους με τους ΣΒΑ 4 και 10, ανάλογα με τις ανάγκες της σχολικής μονάδας.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.	Διά ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλία. Διαλέξεις, διαδραστική διδασκαλία, μελέτες περίπτωσης, ανάλυση παραδειγμάτων και εφαρμογών παρατήρησης/αξιολόγησης, εκπόνηση ατομικής εργασίας.
ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	Τακτική επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας eClass και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ανακοινώσεις, ανατροφοδότηση σε μαθησιακές δραστηριότητες και επικοινωνία κατά τις προγραμματισμένες συναντήσεις του μαθήματος.
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Συζητήσεις και συνεργατικές δραστηριότητες κατά τις σύγχρονες συναντήσεις, ανταλλαγή υλικού και ανακοινώσεων μέσω eClass και, όπου προβλέπεται, συνεργασία σε μικρές ομάδες για ανάλυση μελετών περίπτωσης.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Προβολή διαφανειών και οπτικοποιημένου υλικού, χρήση eClass για ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού και επικοινωνία, πρόσβαση σε ηλεκτρονικές επιστημονικές πηγές και αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων για την υποστήριξη της διδασκαλίας και της μελέτης.
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	Η/Υ ή φορητή συσκευή με σύνδεση στο διαδίκτυο, φυλλομετρητής, πρόσβαση στο eClass, βασικές δεξιότητες χρήσης εφαρμογών γραφείου, τηλεδιάσκεψης και αναζήτησης επιστημονικής βιβλιογραφίας.
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ/ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ	Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να τηρούν τους κανόνες ακαδημαϊκής δεοντολογίας. Η λογοκλοπή δεν επιτρέπεται. Σε γραπτές εργασίες ή άλλες παραδοτέες δραστηριότητες μπορεί να χρησιμοποιείται το διαθέσιμο ιδρυματικό

	εργαλείο ελέγχου ομοιότητας/λογοκλοπής, σύμφωνα με την ισχύουσα πολιτική του Ιδρύματος.
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ	Επιτρέπεται η χρήση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης κατόπιν άδειας του/της διδάσκοντα/ουσας και με ρητή αναφορά στη χρήση τους, όπου αυτή επιτρέπεται. Η τελική ευθύνη για την ακρίβεια, την τεκμηρίωση, την πρωτοτυπία και την ακαδημαϊκή ακεραιότητα του παραδοτέου ανήκει στον/στη φοιτητή/τρια.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα — Φόρτος εργασίας εξαμήνου • Διαλέξεις / σύγχρονες διδακτικές συναντήσεις: 36 ώρες • Αυτοδύναμη μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας κατά τη διάρκεια του εξαμήνου: 90 ώρες • Εκπόνηση ατομικής γραπτής εργασίας: 50 ώρες • Μελέτη και προετοιμασία για την τελική εξέταση: 46 ώρες • Τελική γραπτή εξέταση: 3 ώρες Σύνολο: 225 ώρες (7,5 ECTS) Μέθοδοι: διαλέξεις, διαδραστική διδασκαλία, μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας, μελέτες περίπτωσης, ανάλυση εργαλείων και παραδειγμάτων εκπαιδευτικής αξιολόγησης, ατομική γραπτή εργασία, μη καθοδηγούμενη μελέτη.
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική. Η τελική βαθμολογία προκύπτει από: • Ατομική γραπτή εργασία (40%): ανάλυση ή σχεδιασμός διαδικασίας αξιολόγησης σε ένα από τα επίπεδα του μαθήματος (μαθητής, εκπαιδευτικός, σχολική μονάδα), με αξιοποίηση ενός ή περισσότερων μοντέλων αξιολόγησης και διατύπωση προτάσεων βελτίωσης. • Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου (60%), με ερωτήσεις ανάπτυξης, εφαρμογής και κριτικής ανάλυσης σε ζητήματα εκπαιδευτικής αξιολόγησης. Κατά την εκπόνηση της εργασίας παρέχεται διαμορφωτική ανατροφοδότηση σε ενδιάμεσο παραδοτέο. Κριτήρια αξιολόγησης της εργασίας: • θεωρητική τεκμηρίωση και αξιοποίηση της βιβλιογραφίας, • εσωτερική συνοχή του σχεδιασμού (σκοποί, κριτήρια, εργαλεία, δεδομένα, αξιοποίηση αποτελεσμάτων), • ρεαλιστικότητα και δεοντολογική επάρκεια της πρότασης, • σαφήνεια, δομή και ακαδημαϊκή τεκμηρίωση του γραπτού κειμένου. Κριτήρια αξιολόγησης της γραπτής εξέτασης: • θεωρητική τεκμηρίωση και ορθή χρήση των βασικών εννοιών, • ακρίβεια και εστίαση της απάντησης στο ζητούμενο, • ικανότητα ανάλυσης, σύνθεσης, σύγκρισης και τεκμηριωμένης αξιολογικής κρίσης, • σαφήνεια, συνοχή, δομή και ποιότητα του γραπτού λόγου. Τα κριτήρια και ο τρόπος αξιολόγησης γνωστοποιούνται

	στους/στις φοιτητές/τριες στην αρχή του εξαμήνου μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eClass. Στο πλαίσιο της ατομικής γραπτής εργασίας ή/και της εξέτασης εξαμήνου, οι φοιτητές/τριες αξιοποιούν θεωρητικές προσεγγίσεις και δεδομένα για την κριτική ανάλυση ζητημάτων εκπαιδευτικής αξιολόγησης και τη διατύπωση τεκμηριωμένων προτάσεων βελτίωσης. Όπου είναι συναφές με το θέμα, εξετάζεται η σύνδεσή του με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, ιδιαίτερα ως προς την ποιότητα και τη συμπερίληψη στην εκπαίδευση, τη μείωση των ανισοτήτων και τη διαφάνεια και υπευθυνότητα των αξιολογικών διαδικασιών. Η σύνδεση αυτή συνεκτιμάται στα υπάρχοντα κριτήρια θεωρητικής τεκμηρίωσης, κριτικής ανάλυσης και δεοντολογικής επάρκειας.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

Anderson, R. & Snyder, K. J. (1993). Clinical Supervision: Coaching for Higher Performance. Technomic.

Black, P. & Wiliam, D. (1998). Assessment and classroom learning. Assessment in Education: Principles, Policy & Practice, 5(1), 7–74.

Borich, G. D. (2016). Observation Skills for Effective Teaching: Research-Based Practice (7th ed.). Routledge.

Brookhart, S. M. (2017). How to Give Effective Feedback to Your Students (2nd ed.). ASCD.

Campbell, J., Kyriakides, L., Muijs, D. & Robinson, W. (2004). Assessing Teacher Effectiveness: Developing a Differentiated Model. RoutledgeFalmer.

Chrysos, M. D. (2000). Government policy on teacher evaluation in Greece: Revolutionary change or repetition of the past? Education Policy Analysis Archives, 8(28).

Creemers, B. P. M. & Kyriakides, L. (2008). The Dynamics of Educational Effectiveness: A Contribution to Policy, Practice and Theory in Contemporary Schools. Routledge.

Creemers, B. P. M. & Kyriakides, L. (2012). Improving Quality in Education: Dynamic Approaches to School Improvement. Routledge.

Creemers, B. P. M., Kyriakides, L. & Antoniou, P. (2013). Teacher Professional Development for Improving Quality of Teaching. Springer.

Danielson, C. (2007). Enhancing Professional Practice: A Framework for Teaching (2nd ed.). ASCD.

Danielson, C. & McGreal, T. (2000). Teacher Evaluation to Enhance Professional Practice. Educational Testing Service.

European Commission/EACEA/Eurydice (2015). Assuring Quality in Education: Policies and Approaches to School Evaluation in Europe. Publications Office of the European Union.

Glickman, C. D., Gordon, S. P. & Ross-Gordon, J. M. (2018). SuperVision and Instructional Leadership: A Developmental Approach (10th ed.). Pearson.

Hattie, J. (2023). Visible Learning: The Sequel. Routledge.

Kyriakides, L., Creemers, B. P. M. & Charalambous, E. (2018). Equity and Quality Dimensions in Educational Effectiveness. Springer.

Kyriakides, L., Creemers, B. P. M., Panayiotou, A. & Charalambous, E. (2021). Quality and Equity in Education: Revisiting Theory and Research on Educational Effectiveness and Improvement. Routledge.

MacBeath, J. (2001). Η αυτοαξιολόγηση στο σχολείο: Ουτοπία και πράξη. Ελληνικά Γράμματα.

MacBeath, J., Schratz, M., Meuret, D. & Jakobsen, L. (2004). Η αυτοαξιολόγηση στο ευρωπαϊκό σχολείο. Μεταίχμιο.

Mandinach, E. B. & Gummer, E. S. (2016). Data Literacy for Educators: Making It Count in Teacher Preparation and Practice. Teachers College Press.
OECD (2013). Synergies for Better Learning: An International Perspective on Evaluation and Assessment. OECD Publishing.
OECD (2018), Education for a Bright Future in Greece, Reviews of National Policies for Education, OECD Publishing, Paris http://dx.doi.org/10.1787/9789264298750-en
OECD (2023). PISA 2022 Results (Volume I): The State of Learning and Equity in Education. OECD Publishing.
OECD (2026) Improving Learning Outcomes in Greece, Srengthening School Governance, Teacher Professionalism and Digital Education, OECD Publishing.
Popham, W. J. (2017). Classroom Assessment: What Teachers Need to Know (8th ed.). Pearson.
Schildkamp, K., Lai, M. K. & Earl, L. (Eds.). (2013). Data-based Decision Making in Education: Challenges and Opportunities. Springer.
Ryan, T. G., & Telfer, L. (2011). A review of (elementary) school self-assessment processes: Ontario and beyond**.** International Electronic Journal of Elementary Education, 3(3), 171–191. ISSN: 1307-9298. Scriven, M. (1991). Evaluation Thesaurus (4th ed.). Sage.
Sergiovanni, T. & Starratt, R. (2002). Supervision: A Redefinition (7th ed.). McGraw-Hill.
Stake, R. E. (1975). Evaluating the Arts in Education: A Responsive Approach. Merrill.
Stronge, J. H. (2018). Qualities of Effective Teachers (3rd ed.). ASCD.
Stronge, J. H. & Tucker, P. D. (2003). Handbook on Teacher Evaluation: Assessing and Improving Performance. Eye On Education.
Stufflebeam, D. L. & Coryn, C. L. S. (2014). Evaluation Theory, Models, and Applications (2nd ed.). Jossey-Bass.
Stufflebeam, D. L. & Zhang, G. (2017). The CIPP Evaluation Model: How to Evaluate for Improvement and Accountability. Guilford Press.
Tyler, R. W. (1949). Basic Principles of Curriculum and Instruction. University of Chicago Press.
UNESCO (2023). Guidance for Generative AI in Education and Research. UNESCO.
Wiliam, D. (2018). Embedded Formative Assessment (2nd ed.). Solution Tree Press.
World Bank. (2025). Recommendations for assessing, evaluating and teaching skills and competences at primary and secondary education in Greece.

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

Δάρρα, Μ. Δ. (2019). Ποιότητα εκπαίδευσης: Θεωρήσεις, σύγχρονες προσεγγίσεις και μεθοδολογίες αξιολόγησης και βελτίωσης. Gutenberg.
Δούκας, Χ. (1997). Εκπαιδευτική πολιτική και εξουσία: Η περίπτωση της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών (1982–1994). Γρηγόρης.
Κασσωτάκης, Μ. (2013). Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών: Μέσα, μέθοδοι, προβλήματα, προοπτικές. Gutenberg.
Καψάλης, Α. & Χανιωτάκης, Ν. (2011). Εκπαιδευτική αξιολόγηση. Αφοί Κυριακίδη.
Κωνσταντίνου, Χ. & Κωνσταντίνου, Ι. (2017). Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση: Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, του εκπαιδευτικού και του μαθητή ως θεωρία και πράξη. Gutenberg.
Πασιαρδής, Π. (2004). Εκπαιδευτική ηγεσία: Από την περίοδο της ευμενούς αδιαφορίας στη σύγχρονη εποχή. Μεταίχμιο.
Πασιαρδής, Π. & Πασιαρδή, Γ. (2000). Αποτελεσματικά σχολεία: Πραγματικότητα ή ουτοπία. Gutenberg/Τυπωθήτω.
Σολομών, Ι. (Επιμ.). (1999). Εσωτερική αξιολόγηση και προγραμματισμός του εκπαιδευτικού έργου στη σχολική μονάδα: Ένα πλαίσιο εργασίας και υποστήριξης. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Θεσμικό πλαίσιο

Ν. 4692/2020 (ΦΕΚ Α΄ 111/12.06.2020). Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις.

Ν. 4823/2021 (ΦΕΚ Α΄ 136/03.08.2021). Αναβάθμιση του σχολείου, ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις.
Υ.Α. 108906/ΓΔ4/10.09.2021 (ΦΕΚ Β΄ 4189). Συλλογικός προγραμματισμός, εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση των σχολικών μονάδων ως προς το εκπαιδευτικό τους έργο.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά

- Studies in Educational Evaluation
- Educational Assessment, Evaluation and Accountability
- Assessment in Education: Principles, Policy & Practice
- School Effectiveness and School Improvement
- Education Policy Analysis Archives

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών			
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΥ7	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	2	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ**			
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			**ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**
Σύνολο			3	7,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΟΧΙ			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ			
ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διά ζώσης 35% και εξ αποστάσεως διδασκαλία 65%. 65% (αντιστοιχούν σε 92 λεπτά εβδομαδιαίως, υπολογιζόμενα σε χρονικό διάστημα 13 εβδομάδων) Παρέχεται συνεχής υποστήριξη των εκπαιδευομένων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και της πλατφόρμας eClass.			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr/			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται ότι θα μπορούν:

- Να περιγράφουν και να αναλύουν κριτικά τις βασικές έννοιες, αρχές και θεωρητικές προσεγγίσεις της αλλαγής και της καινοτομίας στη σχολική μονάδα.
- Να αξιολογούν, να συγκρίνουν και να συνθέτουν διαφορετικά θεωρητικά μοντέλα εκπαιδευτικής αλλαγής και καινοτομίας, αναπτύσσοντας τεκμηριωμένες και πρωτότυπες προτάσεις για τη διασφάλιση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.
- Να προσδιορίζουν και να ερμηνεύουν τους ατομικούς, οργανωσιακούς και κοινωνικούς παράγοντες που επηρεάζουν τον σχεδιασμό, την υιοθέτηση και τη βιωσιμότητα της εκπαιδευτικής αλλαγής στη σχολική μονάδα συνεκτιμώντας τη συμβολή της στην ποιοτική και συμπεριληπτική εκπαίδευση και στην αντιμετώπιση ανισοτήτων, σε σύνδεση με τους ΣΒΑ 4 και 10.
- Να ερμηνεύουν το σχολείο ως κοινότητα μάθησης, αναλύοντας τους διακριτούς αλλά αλληλένδετους ρόλους των ενηλίκων και ανηλίκων μελών της και τη συμβολή τους στη διαμόρφωση συνεργατικών και συμμετοχικών διαδικασιών.
- Να εφαρμόζουν κατάλληλα μοντέλα εκπαιδευτικής ηγεσίας για τον μετασχηματισμό της σχολικής μονάδας, αναλύοντας και διαχειριζόμενοι/ες τις αντιστάσεις στην αλλαγή και τις συνθήκες που επηρεάζουν τη δυναμική και τη βιωσιμότητα της.
- Να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να αξιολογούν πρωτότυπες στρατηγικές παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων και σύνθετων σχολικών προβλημάτων, σε συνεργασία με τους μαθητές τους.
- Να σχεδιάζουν και να προωθούν διαδικασίες ισότιμης, δημοκρατικής και ουσιαστικής συμμετοχής των μαθητών/τριών στη λήψη αποφάσεων και στη συν-διαμόρφωση της

σχολικής ζωής, ενισχύοντας την ενεργό πολιτειότητα, τη φωνή των μαθητών/τριών και τη συλλογική ευθύνησε σύνδεση με τους ΣΒΑ 16 και 10.

- Να αποτιμούν κριτικά και συνθετικά τη σύγχρονη εθνική και διεθνή ερευνητική βιβλιογραφία για την εκπαιδευτική καινοτομία και τη μαθητική συμμετοχή και να την αξιοποιούν για την ανάπτυξη στρατηγικών πρωτοβουλιών που βελτιώνουν τη μαθησιακή εμπειρία και την ποιότητα ζωής στο σχολείο για όλους.

Γενικές Ικανότητες

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση πληροφοριών κάνοντας και χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών
Εις βάθος μελέτη και ανάλυση επιστημονικών εργασιών στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα
Συγγραφή επιστημονικής εργασίας
Ομαδική εργασία / συνεργασία
Διεπιστημονική μελέτη και ανάλυση κοινωνικών φαινομένων
Προαγωγή ηθικών αρχών και υπευθυνότητας στον κοινωνικό και επαγγελματικό τομέα
Κατανόηση της έννοιας του σεβασμού και ανάπτυξη αισθήματος σεβασμού προς τον Άνθρωπο (είτε είναι ενήλικος είτε ανήλικος)

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην αλλαγή και την καινοτομία - Ορισμός και διάκριση των εννοιών της αλλαγής και της καινοτομίας. Τύποι και επίπεδα αλλαγής/καινοτομίας. Η εκπαιδευτική καινοτομία ως μέσο ενίσχυσης της ποιότητας και της συμπερίληψης στην εκπαίδευση, σε σύνδεση με τον ΣΒΑ 4. Κριτική εξέταση των σκοπών και των συνεπειών μιας καινοτομίας: ποιες ανάγκες εξυπηρετεί, ποιους ωφελεί και υπό ποιες προϋποθέσεις συμβάλλει στη βελτίωση της μαθησιακής εμπειρίας για όλους.

2. Φιλοσοφικές και παιδαγωγικές αναθεωρήσεις της καινο-θηρίας.

3. Θεωρητικά μοντέλα οργανωσιακής αλλαγής:

α) Μοντέλα σταδίων: Οι φάσεις εισαγωγής, εφαρμογής και καθιέρωσης μιας αλλαγής. Κατά την εξέταση των φάσεων εισαγωγής, εφαρμογής και καθιέρωσης μιας αλλαγής, συνεκτιμώνται η ισότιμη πρόσβαση στις ευκαιρίες που δημιουργεί, η υποστήριξη των εμπλεκομένων και η αποφυγή διεύρυνσης υφιστάμενων ανισοτήτων. Σύνδεση με τους ΣΒΑ 4 και 10, με έμφαση στις προϋποθέσεις διατήρησης των θετικών αποτελεσμάτων της αλλαγής.

β) Άλλα μοντέλα αλλαγής: Μοντέλο διακοπτόμενης ισορροπίας. Μοντέλα ασάφειας (ambiguity models). Θεωρία πολύπλοκων συστημάτων: αυτοοργανούμενα συστήματα, αυτοοργανούμενη μάθηση, ηγεσία σε πολύπλοκα συστήματα, κ.λπ.

4. Κουλτούρα και αλλαγή – Η έννοια της κουλτούρας. Επίπεδα κουλτούρας: σύμβολα, νόρμες, αξίες και παραδοχές. Πώς αναπτύσσεται η κουλτούρα. Ανιχνεύοντας την κουλτούρα ενός οργανισμού. Πώς επηρεάζει η κουλτούρα την αλλαγή και το αντίστροφο; Κηδεμονική και ανθρωπιστική (σχολική) κουλτούρα και αλλαγή. «Παιδαγωγική του Μετασχηματισμού» αντί της «Παιδαγωγικής της Συντήρησης». Διαφορά κουλτούρας και κλίματος.

5. Αντίσταση στην αλλαγή - Τι είναι η αντίσταση στην αλλαγή; Αιτίες αντίστασης. Διαστάσεις και μορφές αντίστασης. Μικροπολιτικές τακτικές ως μορφές αντίστασης στην αλλαγή. Σχολικός κηδεμονισμός και αντίσταση μαθητών. Διαχείριση αντίστασης στην αλλαγή.

6. Συμμετοχή μαθητών στην εκπαιδευτική αλλαγή και καινοτομία - Δικαιώματα παιδιού και σχολική συμμετοχή. Η ‘φωνή’ των μαθητών στην εκπαιδευτική αλλαγή: πώς εκφράζεται στην πράξη; Μορφές μαθητικής συμμετοχής. Σε ποιους σχολικούς τομείς προωθείται συνήθως η μαθητική συμμετοχή; Ποιες δομές ενθαρρύνουν τη δημοκρατική συμμετοχή των μαθητών στις

σχολικές αλλαγές; Ποια είναι τα συνήθη εμπόδια; Συμμετοχικές μορφές εκπαίδευσης ανά τον κόσμο.

7. Εκπαιδευτική αλλαγή και καινοτομία στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες.

8. Έρευνα σχετικά με την εκπαιδευτική αλλαγή/καινοτομία - Μεθοδολογικές προσεγγίσεις: πλεονεκτήματα και περιορισμοί. Κριτική αξιολόγηση ερευνών. Συγκριτική εξέταση παραδειγμάτων σχολικών καινοτομιών που προάγουν την ποιοτική εκπαίδευση, τη συμπερίληψη και τη δημοκρατική συμμετοχή. Κριτική αποτίμηση της συμβολής τους στους συναφείς Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης και των προϋποθέσεων προσαρμογής τους σε διαφορετικά σχολικά περιβάλλοντα.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δια ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλία.
ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	Α) Κατά τη διάρκεια των δια ζώσης διδασκαλιών. Β) Κατά τη διάρκεια της σύγχρονης εξ αποστάσεως διδασκαλίας, μέσω της πλατφόρμας Microsoft Teams. Γ) Ασύγχρονα, καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου, μέσω της πλατφόρμας eClass και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email), ανάλογα με τις ανάγκες που προκύπτουν. Δ) Τηλεφωνικά ή μέσω ψηφιακής συνάντησης (Microsoft Teams, Zoom κ.λπ.) σε περιπτώσεις άμεσης ανάγκης ή για ζητήματα που απαιτούν εκτενέστερη συζήτηση.
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	• Εκπόνηση ομαδικής εργασίας κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. • Ομαδικές συζητήσεις κατά τη διάρκεια των σύγχρονων διδασκαλιών, είτε δια ζώσης είτε εξ αποστάσεως μέσω Microsoft Teams.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία, στην επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες και στην υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας: • Προβολή διαφανειών και αξιοποίηση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. • Χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης eClass για την ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού, εργασιών και ανακοινώσεων, καθώς και για την επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών/τριών. • Χρήση της πλατφόρμας Microsoft Teams για τη σύγχρονη εξ αποστάσεως διδασκαλία και την πραγματοποίηση διαδικτυακών συναντήσεων. • Αξιοποίηση ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων για την αναζήτηση και μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας.
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	• Απαιτείται ηλεκτρονικός υπολογιστής και πρόσβαση στο διαδίκτυο. • Απαιτείται βασική εξοικείωση με τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή, του διαδικτύου, της πλατφόρμας eClass, του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και του Microsoft Teams. Δεν

<table>
<tr><td></td><td>απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις πληροφορικής.</td></tr>
<tr><td>ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ/ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ</td><td>Η λογοκλοπή και κάθε μορφή μη ορθής χρήσης πηγών δεν γίνεται αποδεκτή. Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να τηρούν τους κανόνες ακαδημαϊκής δεοντολογίας και να αναφέρουν με σαφήνεια τις πηγές που χρησιμοποιούν. Οι εργασίες υποβάλλονται σε ηλεκτρονικό εργαλείο ελέγχου ομοιότητας κειμένου (Turnitin).</td></tr>
<tr><td>ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ</td><td>Η χρήση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης επιτρέπεται αποκλειστικά για υποστηρικτικούς σκοπούς, όπως η αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών και η διόρθωση γραμματικών, συντακτικών ή ορθογραφικών λαθών, σύμφωνα με τις ειδικότερες οδηγίες των διδασκόντων. Δεν επιτρέπεται η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης για την παραγωγή του κύριου περιεχομένου των εργασιών.</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Ασκήσεις πράξης που εστιάζουν στην εφαρμογή θεωριών και στην ανάλυση μελετών περίπτωσης (εντός της αίθουσας διδασκαλίας, κατά τις παραδόσεις του μαθήματος).</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Προσωπική/μη καθοδηγούμενη μελέτη</td><td>75</td></tr>
<tr><td>Ομαδική εργασία / συνεργασία</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή επιστημονικής εργασίας</td><td>75</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>225</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Η αξιολόγηση περιλαμβάνει υποχρεωτικά τα παρακάτω δύο:

1. Εκπόνηση γραπτής εργασίας σε ομάδες (50% του βαθμού)
2. Τελική γραπτή εξέταση (ατομικά) (50% του βαθμού)

Στο πλαίσιο της ομαδικής γραπτής εργασίας ή/και της τελικής γραπτής εξέτασης, οι φοιτητές/τριες αξιοποιούν θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα για την κριτική ανάλυση ζητημάτων εκπαιδευτικής αλλαγής και καινοτομίας και τη διατύπωση τεκμηριωμένων προτάσεων. Όπου είναι συναφές με το θέμα, εξετάζεται η σύνδεσή του με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, ιδιαίτερα ως προς την ποιότητα και τη συμπερίληψη στην εκπαίδευση, την ισότιμη συμμετοχή και τη δημοκρατική συνδιαμόρφωση των αλλαγών. Αξιολογούνται η θεωρητική τεκμηρίωση, η κριτική επεξεργασία, η συνοχή και εφικτότητα των προτάσεων και η αιτιολόγηση των κοινωνικών και εκπαιδευτικών συνεπειών τους.</td></tr>
</table>

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ball, S. J., & Grimaldi, E. (2022). Neoliberal education and the neoliberal digital classroom. *Learning, Media and Technology*, *47*(2), 288-302.
- Biesta, G. (2021). *World-centred education: A view of the present*. London/New York: Routledge.
- Biesta. G.J.J. (2014). *The beautiful risk of education*. Boulder, Co: Paradigm Publishers.
- Bourke, R., & Loveridge, J. (2018). Using student voice to challenge understandings of educational research, policy and practice. In R. Bourke & J. Loveridge (Eds.), *Radical collegiality through student voice: Educational experience, policy and practice* (pp. 1–16). Springer.
- Czerniawski, G. (2012) Repositioning trust: a challenge to inauthentic neoliberal uses of pupil voice. *Management in Education, 26*(3), 130-139.
- Deschamps, J. P. (2005). Different leadership skills for different innovation strategies. *Strategy & Leadership*, *33*(5), 31-38.
- Fletcher, A. (2017). *Student voice revolution: The meaningful student involvement handbook*. CommonAction Publishing.
- Erasmus+ Greece. (2024). *Moving from traditional teaching to innovative educational methods for an inclusive school (IN.TE.M.I.S)*. Erasmus+ Good Practices Database. https://en.erasmus-plus.gr/kales-praktikes/scholiki-ekpaideysi/moving-from-traditional-teaching-to-innovative-educational-methods-for-an-inclusive-school/
- Flynn, P., & Hayes, N. (2021). Student voice in curriculum reform: Whose voices, who's listening? In D. Murchan & K. Johnston (Eds.), *Curriculum change within policy and practice: Reforming second-level education in Ireland* (pp. 43–59). Palgrave Macmillan.
- Fullan, M. (2025). *The new meaning of educational change* (6th ed.). Teachers College Press.
- Freire (1970). *The pedagogy of the oppressed*. New York: Seabury Press.
- Giannakaki, M. S., Flynn, P., Hayes, N., & Fitzsimons, S. (2018) *Teachers' beliefs about education and children's voice practices in the Island of Ireland* (Research Report). Armagh, Northern Ireland: Centre for Cross Border Studies.
- Giannakaki, M. S., McMillan, I. D., & Karamichas, J. (2018). Problematising the use of education to address social inequity: Could participatory action research be a step forwards? *British Educational Research Journal, 44,* 191-211.
- Giannakaki, M. S., & Batziakas, G. (2016). 'This is a beautiful school.' 'This school is useless!' Explaining disengagement in a Greek vocational school through the examination of teacher ideologies. *Research in Post-Compulsory Education,* 21(4), 409-433.
- Guan, C., Mou, J., & Jiang, Z. (2020). Artificial intelligence innovation in education: A twenty-year data-driven historical analysis. *International journal of innovation studies*, *4*(4), 134-147.
- Hart, R. (1992). *Children's participation: from tokenism to citizenship* (Innocenti Essays 4). Florence, Italy: UNICEF International Child Development Centre.
- Horgan, D., Forde, C., Parkes, A. Martin, S. Mages, L., & O'Connell, A. (2015). *Children and young people's experiences of participation in decision-making at home, in schools and in their communities.* Dublin: Department of Children and Youth Affairs.
- Giroux, Henry (2000). *Stealing innocence: Corporate culture's war on children*. London: Palgrave Macmillan.
- In.Te.M.I.S. (INnovative TEaching Method for an Inclusive School) (2016). *Comparative research on innovative education in Europe.* Erasmus+KA2 report (No. 2016-1-IT01- KA202-005354).
- Kleine, D., Pearson, G., & Poveda, S. (2016). *Participatory methods: engaging children's voices and experiences in research.* London: Global Kids Online.

- Krstikj, A., Sosa Godina, J., García Bañuelos, L., González Peña, O. I., Quintero Milián, H. N., Urbina Coronado, P. D., & Vanoye García, A. Y. (2022). Analysis of competency assessment of educational innovation in upper secondary school and higher education: a mapping review. *Sustainability, 14*(13), 8089.
- Lundy, L. (2025). Vulnerability should not eclipse agency: Children's perspectives on their own lives. In T. Haugli & M. Martnes (Eds.), *Perspectives on children, rights, and vulnerability* (pp. 31–49). Scandinavian University Press.
- Mason, M. (2016). Complexity theory and systemic change in education governance. In T. Burns & F. Köster (Eds.), *Governing education in a complex world* (pp. 41–53). OECD Publishing.
- Mayes, E. (2019). The mis/uses of 'voice' in (post)qualitative research with children and young people: Histories, politics and ethics. *International Journal of Qualitative Studies in Education, 32*(10), 1191–1209
- Michéa Jean-Claude (2002). *Η εκπαίδευση της αμάθειας*. Αθήνα: Βιβλιόραμα.
- Ngussa, B. M., & Makewa, L. N. (2014). Student voice in curriculum change: A theoretical reasoning. *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development, 3*(3), 23-37.
- Polony, N. (2009). *Τα χαμένα παιδιά μας. Μικρή μελέτη για το χάσμα των γενεών*. Αθήνα: Πόλις.
- Rix, S. (2017). Answering big questions through self-organized learning. *Childhood Education, 93*(4), 316–319.
- Roschelle, J., Patton, C., Schank, P. K., Penuel, W. R., Looi,Ch-K, Wenli Chen, W., Chan, A., Prieto, L., Villagrá-Sobrino, S., & Dimitriadis, Y. (2001). CSCL and Innovation: In Classrooms, With Teachers, Among School Leaders, In Schools of Education. *In Proceedings of the 9th International Conference on Computer Supported Collaborative Learning*, CSCL 2011, Hong Kong, July 4-8, 2011. International Society of the Learning Sciences, 2011.
- Schein, E. H., & Schein, P. A. (2016). *Organizational culture and leadership* (5th ed.). Wiley.
- Serdyukov, P. (2017). Innovation in education: what works, what doesn't, and what to do about it?. *Journal of research in innovative teaching & learning*, *10*(1), 4-33.
- Simmons, C., Graham, A., & Thomas, N. (2015). Imagining an ideal school for wellbeing: locating student voice. *Journal of Educational Change, 16*(2), 129 – 144.
- Σμυρναίος, Α (2023). *Ιστορούμεν δι' εμπιστοσύνης. Η εμπιστοσύνη ως ιστοριογραφική μεταβλητή*. Αθήνα: Αρμός.
- Σμυρναίος, Α. (2020). *Η ιστορία ως επιπτύχωση: Από μια ιστοριογραφία βουλιμική σε μια υδροκεφαλική διδακτική της Ιστορίας*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Σμυρναίος, Α. (2009). *Λατρεία και νεύρωση στην παιδαγωγική της Καινοτομίας: Σημειώσεις σε μια μετανεωτερική φιλοσοφία της παιδείας*. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας.
- Σπυροπούλου, Δ., Βαβουράκη, Α., Κούτρα, Χ., Λουκά, Ε. & Μπούρας Σ. (2007). Καινοτόμα προγράμματα στην εκπαίδευση. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων, 13,* 69-83.
- Θεριανός, Κ. (2017, Ιούλιος). Έρευνες σχολικής αποτελεσματικότητας: Κριτική θεώρηση. *Κριτική Παιδαγωγική*. https://criticeduc.blogspot.com/2017/07/blog-post.html
- Thornberg, R. (2010). School democratic meetings: pupil control discourse in disguise. *Teaching and Teacher Education*, *26*(4), 924-932.
- Vahasantanen, K. (2015). Professional agency in the stream of change: Understanding educational change and teachers' professional identities. *Teacher and Teaching Education, 47*, 1-12.

- Xafakos, E., Kaldi, S., Vassiou, A., Stavropoulos, V., Papadimas, L., Maratos, A., Stavrianoudaki, A., Tzika, V., & Mastrothanasis, K. (2020). The effects of teachers' collaborative networks on innovative school climate and their individual innovativeness. *European Journal of Education Studies, 7*(11), 203-221.
- Ξαφάκος, Ε., Σταυρόπουλος, Β. & Καλδή, Σ. (2019). Επίπεδα Αντιλαμβανόμενης Ατομικής Καινοτομικότητας Δασκάλων. Στο Χ. Τσιχουρίδης, Δ. Κολοκοτρώνης, Μ. Μπατσίλα, Δ. Λιόβας, Η. Λιάκος, Κ. Σταθόπουλος, Ζ. Καρασίμος & Γ. Μαγγόπουλος (επιμ.), *Πρακτικά 4ου Πανελλήνιου Συνεδρίου για την προώθηση της Εκπαιδευτικής Καινοτομίας* (σσ.1101-1108, Β' τόμος). ISSN: 2529-1580, ISBN: 978-618-84206-2-5.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ- ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΑΥ3**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**2**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας - Στατιστική**		

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	**ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**
Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις και Εκπόνηση Εργασιών	3	7,5

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό / Ειδικού υποβάθρου
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΟΧΙ
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Διά ζώσης (Ποσοστό:)* *Εξ αποστάσεως σύγχρονα (Ποσοστό)* *Εξ αποστάσεως ασύγχρονα (Ποσοστό)* *(Σε περίπτωση σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δηλώνεται η χρονική διάρκεια της εβδομαδιαίας διδασκαλίας σε λεπτά)*	Διά ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλία (Διά ζώσης 35%, Εξ αποστάσεως σύγχρονα 65%, 180 λεπτά εβδομαδιαίας διδασκαλίας).
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr/courses/PRE_P_115/

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις ερευνητικές διαδικασίες παραγωγής γνώσης στο επιστημονικό πεδίο της εκπαίδευσης. Στο τέλος του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι ικανοί/ές να:

- Διακρίνουν και να εξηγούν τις επιστημολογικές και μεθοδολογικές διαφορές μεταξύ της ποσοτικής και της ποιοτικής ερευνητικής προσέγγισης, χρησιμοποιώντας εξειδικευμένες γνώσεις του πεδίου τους.
- Σχεδιάζουν αυτόνομα μια ερευνητική πρόταση, να συνθέτουν το θεωρητικό πλαίσιο της προβληματικής της και να ορίζουν με ακρίβεια τα ερευνητικά ερωτήματα και τις υποθέσεις συνεκτιμώντας, όπου είναι συναφές, ζητήματα ποιοτικής και συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και εκπαιδευτικών ανισοτήτων, σε σύνδεση με τους ΣΒΑ 4 και 10.
- Επιλέγουν και να εφαρμόζουν τα κατάλληλα δειγματοληπτικά σχήματα και τις βέλτιστες μεθόδους συλλογής δεδομένων, επιλύοντας πρακτικά προβλήματα διεξαγωγής τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών ερευνών.
- Αναλύουν ποσοτικά δεδομένα εφαρμόζοντας τεχνικές περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής και να αξιολογούν κριτικά τα ευρήματα, κάνοντας χρήση του λογισμικού SPSS.
- Οργανώνουν και να συμπεραίνουν στοιχεία από ποιοτικά δεδομένα, εφαρμόζοντας αποτελεσματικά τις αρχές της θεματικής ανάλυσης.
- Να συνθέτουν και να ερμηνεύουν κριτικά ποσοτικά ή/και ποιοτικά ευρήματα για τη διερεύνηση ζητημάτων ποιότητας και ισότητας στην εκπαίδευση, αναγνωρίζοντας τους μεθοδολογικούς περιορισμούς τους και τεκμηριώνοντας τη συνάφειά τους με τους ΣΒΑ 4 και 10.

Γενικές Ικανότητες
Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες του/της πτυχιούχου, το μάθημα αποσκοπεί στις εξής: • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση κατάλληλων ψηφιακών μέσων. • Άσκηση κριτικής της μεθοδολογίας έρευνας (δυνατότητα να γίνουν κριτικοί αναγνώστες της εμπειρικής εκπαιδευτικής έρευνας). • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών. • Λήψη αποφάσεων. • Αυτόνομη εργασία.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εκπαιδευτική έρευνα: εναλλακτικά «παραδείγματα» στην ερευνητική μεθοδολογία (μεταθετικισμός, κονστρουκτιβισμός κ.ά.).
- Επιστημολογικές και μεθοδολογικές διαφορές μεταξύ ποσοτικής και ποιοτικής προσέγγισης.
- Ερευνητικός σχεδιασμός: Προσδιορισμός του σκοπού, ερευνητικά ερωτήματα και υποθέσεις. Αξιοποίηση παραδειγμάτων εκπαιδευτικής έρευνας που διερευνούν ζητήματα ποιότητας, συμπερίληψης και ισότιμων εκπαιδευτικών ευκαιριών, σε σύνδεση με τους ΣΒΑ 4 και 10. Διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων που επιτρέπουν την εμπειρική διερεύνηση των ζητημάτων αυτών.
- Μέθοδοι επιλογής δείγματος: Πιθανοθεωρητικά και μη πιθανοθεωρητικά σχήματα δειγματοληψίας. Κριτική εξέταση της εκπροσώπησης διαφορετικών πληθυσμιακών ομάδων, των εμποδίων συμμετοχής στην έρευνα και των συνεπειών της υποεκπροσώπησης για την ερμηνεία και τη γενίκευση των ευρημάτων. Σύνδεση με τη διερεύνηση εκπαιδευτικών ανισοτήτων στο πλαίσιο των ΣΒΑ 4 και 10.
- Μέθοδοι συλλογής δεδομένων: Ερωτηματολόγια, εργαλεία (κλίμακες μέτρησης), δομημένη παρατήρηση, συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης και συμμετοχική παρατήρηση.
- Αξιοπιστία και εγκυρότητα στην ποσοτική προσέγγιση και κριτήρια ποιότητας (φερεγγυότητα κ.ά) στην ποιοτική προσέγγιση.
- Ερευνητικά σχέδια: Επισκοπήσεις, συσχετιστικές έρευνες, πειραματικά σχέδια, φαινομενολογική, εθνογραφική, έρευνα θεμελιωμένης θεωρίας, έρευνα-δράση, μελέτες περίπτωσης και έρευνα μικτών μεθόδων.
- Ανάλυση ποσοτικών δεδομένων: Μέθοδοι περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής (εκτιμητική, έλεγχοι υποθέσεων, ανάλυση διακύμανσης, συσχέτιση, παλινδρόμηση). Κριτική ερμηνεία διαφορών και σχέσεων μεταξύ μεταβλητών, με συνεκτίμηση του κοινωνικού και εκπαιδευτικού συγκειμένου και των περιορισμών των δεδομένων, σε σύνδεση με τους ΣΒΑ 4 και 10.
- Δημιουργία αρχείων, διαχείριση και ανάλυση δεδομένων με χρήση του λογισμικού SPSS.
- Διαδικασίες ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων: Αρχές της θεματικής ανάλυσης. Αξιοποίηση παραδειγμάτων που αναδεικνύουν τις εμπειρίες και τις οπτικές των συμμετεχόντων για τη μάθηση, τη συμπερίληψη και τα εμπόδια συμμετοχής στην εκπαίδευση. Σύνδεση της ερμηνείας των ευρημάτων με ζητήματα ποιοτικής εκπαίδευσης και εκπαιδευτικών ανισοτήτων, στο πλαίσιο των ΣΒΑ 4 και 10.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο (διά ζώσης) και εξ αποστάσεως εκπαίδευση.
ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	Δια ζώσης επικοινωνία στο πλαίσιο των διαλέξεων. Ψηφιακά και σύγχρονα μέσω της πλατφόρμας MS-Teams και ασύγχρονα μέσω της πλατφόρμας e-class.

<table>
<tr><td>ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Ομαδικές εργασίες, συζητήσεις και συνεργατικές πλατφόρμες μάθησης.</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Χρήση διαφανειών και ψηφιακών συνεργατικών εργαλείων κατά τη διδασκαλία, πλατφόρμα σύγχρονης εκπαίδευσης για εξ αποστάσεως διδασκαλία, πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης για ανάρτηση υλικού και επικοινωνία, αξιοποίηση εξειδικευμένου λογισμικού στατιστικής ανάλυσης (SPSS), καθώς και αναζήτηση πηγών σε έγκυρες ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων.</td></tr>
<tr><td>ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ</td><td>Προσωπικός ηλεκτρονικός υπολογιστής με πρόσβαση στο διαδίκτυο και βασικές γνώσεις χειρισμού λογισμικού γενικής χρήσης, για διευκόλυνση εκμάθησης του λογισμικού στατιστικής (SPSS).</td></tr>
<tr><td>ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ/ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ</td><td>Έλεγχος των παραδοτέων εργασιών μέσω εξειδικευμένου ψηφιακού εργαλείου ελέγχου λογοκλοπής, ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (e-class).</td></tr>
<tr><td>ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ</td><td>Επιτρέπεται η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης μόνο με ρητή αναφορά στη βιβλιογραφία και κατόπιν συνεννόησης με τον/την διδάσκοντα/ουσα.</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>36 ώρες</td></tr>
<tr><td>Εργαστηριακές Ασκήσεις (Σεμινάριο SPSS)</td><td>25 ώρες</td></tr>
<tr><td>Εκπόνηση εργασιών</td><td>36 ώρες</td></tr>
<tr><td>Μη καθοδηγούμενη μελέτη στη διάρκεια του εξαμήνου</td><td>90 ώρες</td></tr>
<tr><td>Τελική εξέταση</td><td>3 ώρες</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>190 ώρες</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>

Διαμορφωτική και τελική αξιολόγηση μέσω της εκπόνησης δύο (2) εργασιών στο σκέλος της Μεθοδολογίας Έρευνας.
Τελική Ηλεκτρονική Εξέταση Στατιστικής Ανάλυσης στο τέλος του εξαμήνου.
Γλώσσα Αξιολόγησης: Ελληνική.
Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα και αναρτημένα στο ηλεκτρονικό περιβάλλον του μαθήματος προς διευκόλυνση των φοιτητών/τριών.

Στο πλαίσιο των εργασιών Μεθοδολογίας Έρευνας ή/και της τελικής ηλεκτρονικής εξέτασης Στατιστικής Ανάλυσης, οι φοιτητές/τριες αξιοποιούν τις κατάλληλες μεθοδολογικές και αναλυτικές προσεγγίσεις για τη διερεύνηση εκπαιδευτικών ζητημάτων. Όπου είναι συναφές με το θέμα ή τα δεδομένα, εξετάζεται η σύνδεσή τους με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, ιδιαίτερα ως προς την ποιοτική και συμπεριληπτική εκπαίδευση και τη μείωση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων. Η σύνδεση αυτή συνεκτιμάται στην αξιολόγηση της τεκμηρίωσης του ερευνητικού σχεδιασμού, της ορθότητας της ανάλυσης και της κριτικής ερμηνείας των ευρημάτων.
</td></tr>
</table>

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). Research methods in education (8th ed.). Routledge.

Creswell, J. W. (2016). Η έρευνα στην εκπαίδευση: Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας (Μτφρ. Ν. Κουβαράκου). Εκδόσεις Ίων.

Creswell, J. W., & Guetterman, T. C. (2024). Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research (7th ed.). Pearson.

Dancey, C. P., & Reidy, J. (2020). Στατιστική χωρίς μαθηματικά (Επιμ. Ι. Κατερέλος & Γ. Μαρκάκης, Μτφρ. Α. Μήλιος). Εκδόσεις Κριτική.

Field, A. (2024). Discovering statistics using IBM SPSS statistics (6th ed.). SAGE Publications.

Mertler, C. A. (2024). *Εισαγωγή στην εκπαιδευτική έρευνα* (3η έκδ.). Εκδόσεις Παπασωτηρίου.

Ρούσσος, Π. Λ., & Τσαούσης, Ι. (2020). Στατιστική εφαρμοσμένη στις κοινωνικές επιστήμες με τη χρήση του SPSS και του R. Εκδόσεις Gutenberg.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Educational Researcher
International Journal of Qualitative Studies in Education
International Journal of Research & Method in Education
Journal of Mixed Methods Research
Qualitative Inquiry
Review of Educational Research
The Journal of Educational Research

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών			
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΥ9	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	3	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικά θέματα παιδαγωγικής ανάπτυξης του σχολείου			
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			**ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**
			3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΟΧΙ			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ			
ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	35% δια ζώσης και 65% εξ αποστάσεως 65% (αντιστοιχούν σε 92 λεπτά εβδομαδιαίως, υπολογιζόμενα σε χρονικό διάστημα 13 εβδομάδων) Παρέχεται συνεχής υποστήριξη των εκπαιδευομένων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και της πλατφόρμας eClass.			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται: - Να γνωρίζουν την έννοια και τις θεωρητικές προσεγγίσεις της *παιδαγωγικής ανάπτυξης* του σχολείου - Να γνωρίζουν την επίκαιρη σχολική νομοθεσία περί ποιότητας στην εκπαίδευση και τη διάσταση της παιδαγωγικής ανάπτυξης του σχολείου - Να ερμηνεύουν τεκμηριωμένα τον ρόλο και το έργο του σχολικού ηγέτη ως διοικητικού, παιδαγωγικού και επιστημονικού καθοδηγητή στο πλαίσιο εκπόνησης ενός σχεδίου παιδαγωγικής ανάπτυξης της σχολικής μονάδας - Να γνωρίζουν τη σημασία της οικοδόμησης της σχολικής κουλτούρας σε σύνδεση με τους ΣΒΑ 4 και 10. - Να είναι σε θέση να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν στρατηγικές διασύνδεσης σχολείου και κοινότητας - Να γνωρίζουν και να είναι ευαισθητοποιημένοι για το ρόλο που διαδραματίζει η σχολική κουλτούρα στη διασφάλιση ίσων εκπαιδευτικών ευκαιριών - Να είναι σε θέση να αναλαμβάνουν δράση για την επεξεργασία και εφαρμογή στρατηγικών πρόληψης στη σχολική μονάδα σε σύνδεση με τους ΣΒΑ 3 και 4 - Να γνωρίζουν βασικούς τρόπους ένταξης της διαπολιτισμικότητας στη σχολική κουλτούρα

Γενικές Ικανότητες
Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση πληροφοριών κάνοντας και χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών Συγγραφή επιστημονικής εργασίας Ομαδική εργασία / συνεργασία Διεπιστημονική μελέτη και ανάλυση κοινωνικών φαινομένων Κατανόηση της έννοιας του σεβασμού και ανάπτυξη αισθήματος σεβασμού προς τον Άνθρωπο (είτε είναι ενήλικος είτε ανήλικος)

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος συντίθεται, με βάση τους στόχους τους μαθήματος, από τις εξής θεματικές ενότητες:

1. ***Δια βίου μάθηση και ανασυγκρότηση εκπαιδευτικού συστήματος***. Στη συγκεκριμένη ενότητα επιχειρείται η επεξεργασία ζητημάτων που αφορούν οργανωτικές αλλαγές που προωθούνται στο όνομα της «δια βίου μάθησης» για την ανασυγκρότηση των εκπαιδευτικών συστημάτων. Το ενδιαφέρον θα επικεντρωθεί σε «τάσεις» στον εκπαιδευτικό χώρο μετά την παγίωση της δια βίου μάθησης ως καίριο πολιτικό κέλευσμα για τον εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών συστημάτων. Οι θεματικοί άξονες που θα αναλυθούν είναι οι ακόλουθοι: εκπαιδευτικές προκλήσεις στο όνομα της «δια βίου μάθησης», βασικές αρχές δια βίου μάθησης, σύγχρονες «τάσεις» ανασυγκρότησης των εκπαιδευτικών συστημάτων, οφέλη δια βίου μάθησης στο εκπαιδευτικό πεδίο, «ευάλωτες» ομάδες δια βίου μάθησης και εκπαιδευτικές ανισότητες. Η δια βίου μάθηση εξετάζεται σε σύνδεση με τον ΣΒΑ 4, με έμφαση στη διεύρυνση των ευκαιριών μάθησης για όλους. Διερευνώνται τα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτισμικά εμπόδια πρόσβασης και συμμετοχής, καθώς και οι δυνατότητες αντιμετώπισής τους μέσα από εκπαιδευτικές πολιτικές και πρακτικές, σε σύνδεση με τον ΣΒΑ 10.

2. ***Διαχείριση κρίσεων στο σχολείο***. Η ενότητα αφορά στην πρόληψη και τη διαχείριση κρίσεων που συμβαίνουν στη σχολική μονάδα. Συγκεκριμένα, γίνεται αναλυτική παρουσίαση των πέντε σταδίων του μοντέλου διαχείρισης κρίσεων στο σχολείο (PREPaRE School Crisis Prevention and Intervention Model) των Brock, S., Sandoval, J. & Sharon, L., 2005). Αρχικά, παρουσιάζονται τα βασικά σημεία ενός σχεδίου πρόληψης και αντιμετώπισης σχολικών κρίσεων δίνοντας έμφαση στη σύσταση και τους ρόλους που διαδραματίζουν τα μέλη της διεπιστημονικής Ομάδας Διαχείρισης Κρίσης στο σχολικό πλαίσιο. Ειδικότερα, έμφαση δίνεται: α)στην πρόληψη - προετοιμασία και ετοιμότητα του σχολικού πλαισίου για τη διαχείριση κρίσεων β) στον ορισμό μέσων και διαδικασιών στο πλαίσιο ενός σχεδίου δράσης για την αντιμετώπιση της κρίσης γ) στον προσδιορισμό των παραγόντων εκείνων βάσει των οποίων γίνεται η αξιολόγηση των ψυχοσυναισθηματικών αναγκών των εμπλεκομένων στην κρίση προκειμένου να εντοπιστούν τα άτομα που χρήζουν άμεσης βοήθειας δ) στον ρόλο του εκπαιδευτικού στην εφαρμογή ψυχοπαιδαγωγικών προγραμμάτων στήριξης στην τάξη και το σχολείο μετά την κρίση. Η πρόληψη και η διαχείριση σχολικών κρίσεων συνδέονται με τον ΣΒΑ 3, με έμφαση στην προστασία της ψυχικής υγείας και στην ενίσχυση της ευημερίας των μελών της σχολικής κοινότητας. Παράλληλα, εξετάζονται οι προϋποθέσεις διατήρησης ενός ασφαλούς και υποστηρικτικού μαθησιακού περιβάλλοντος και ισότιμης πρόσβασης στην αναγκαία υποστήριξη, σε σύνδεση με τους ΣΒΑ 4 και 10.

3. ***Παιδαγωγική ανάπτυξη του σχολείου σε συνθήκες πολιτισμικής και γλωσσικής πολυμορφίας***. Στο πλαίσιο της ενότητας θα αποσαφηνισθεί αρχικά η σχέση μεταξύ ισότητας και διαφορετικότητας και θα ορισθεί η έννοια της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης στη βάση της Θεωρίας της Παιδείας. Στη συνέχεια θα μελετηθούν συγκεκριμένοι τρόποι ανάπτυξης της σχολικής μονάδας σε συνθήκες πολιτισμικής και γλωσσικής πολυμορφίας μέσα από την παρουσίαση και ανάλυση συγκεκριμένων παραδειγμάτων από τον ευρωπαϊκό και ελληνικό χώρο. Η παιδαγωγική ανάπτυξη του σχολείου εξετάζεται σε σύνδεση με τους ΣΒΑ 4 και 10, με έμφαση στη συμπερίληψη, στην αναγνώριση της πολιτισμικής και γλωσσικής διαφορετικότητας και στην αντιμετώπιση διακρίσεων και αποκλεισμών.

Αναλύονται πρακτικές που ενισχύουν την ισότιμη συμμετοχή στη σχολική ζωή και τη διαμόρφωση μιας σχολικής κουλτούρας σεβασμού και αποδοχής.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.	Δια ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλία.
ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	Α) Κατά τη διάρκεια των δια ζώσης διδασκαλιών. Β) Κατά τη διάρκεια της σύγχρονης εξ αποστάσεως διδασκαλίας, μέσω της πλατφόρμας Microsoft Teams. Γ) Ασύγχρονα, καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου, μέσω της πλατφόρμας eClass και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email), ανάλογα με τις ανάγκες που προκύπτουν. Δ) Τηλεφωνικά ή μέσω ψηφιακής συνάντησης (Microsoft Teams, Zoom κ.λπ.) σε περιπτώσεις άμεσης ανάγκης ή για ζητήματα που απαιτούν εκτενέστερη συζήτηση.
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Α) Εκπόνηση ομαδικής εργασίας κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Β) Ομαδικές συζητήσεις κατά τη διάρκεια των σύγχρονων διδασκαλιών, είτε δια ζώσης είτε εξ αποστάσεως μέσω Microsoft Teams.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία, στην επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες και στην υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας: • Προβολή διαφανειών και αξιοποίηση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. • Χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης eClass για την ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού, εργασιών και ανακοινώσεων, καθώς και για την επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών/τριών. • Χρήση της πλατφόρμας Microsoft Teams για τη σύγχρονη εξ αποστάσεως διδασκαλία και την πραγματοποίηση διαδικτυακών συναντήσεων • Αξιοποίηση ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων για την αναζήτηση και μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας.
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	• Απαιτείται ηλεκτρονικός υπολογιστής και πρόσβαση στο διαδίκτυο. • Απαιτείται βασική εξοικείωση με τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή, του διαδικτύου, της πλατφόρμας eClass, του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και του Microsoft Teams. Δεν απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις πληροφορικής.
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ/ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ	Η λογοκλοπή και κάθε μορφή μη ορθής χρήσης πηγών δεν γίνεται αποδεκτή. Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να τηρούν τους κανόνες ακαδημαϊκής δεοντολογίας και να αναφέρουν με σαφήνεια τις πηγές που χρησιμοποιούν. Οι εργασίες

<table>
<tr><td></td><td>υποβάλλονται σε ηλεκτρονικό εργαλείο ελέγχου ομοιότητας κειμένου (Turnitin).</td></tr>
<tr><td>ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ</td><td>Η χρήση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης επιτρέπεται αποκλειστικά για υποστηρικτικούς σκοπούς, όπως η αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών και η διόρθωση γραμματικών, συντακτικών ή ορθογραφικών λαθών, σύμφωνα με τις ειδικότερες οδηγίες των διδασκόντων. Δεν επιτρέπεται η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης για την παραγωγή του κύριου περιεχομένου των εργασιών</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Ασκήσεις πράξης που εστιάζουν στην εφαρμογή θεωριών και στην ανάλυση μελετών περίπτωσης (εντός της αίθουσας διδασκαλίας, κατά τις παραδόσεις του μαθήματος).</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Προσωπική/μη καθοδηγούμενη μελέτη</td><td>40</td></tr>
<tr><td>Ομαδική εργασία / συνεργασία</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή επιστημονικής εργασίας</td><td>45</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Η αξιολόγηση περιλαμβάνει υποχρεωτικά: Εκπόνηση γραπτής εργασίας σε ομάδες (100% του βαθμού)
Στο πλαίσιο της ομαδικής γραπτής εργασίας, οι φοιτητές/τριες αξιοποιούν θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα για την κριτική ανάλυση ζητημάτων παιδαγωγικής ανάπτυξης του σχολείου και τη διατύπωση τεκμηριωμένων προτάσεων. Όπου είναι συναφές με το θέμα, εξετάζεται η σύνδεσή του με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, ιδιαίτερα ως προς την ποιοτική και συμπεριληπτική εκπαίδευση, τη μείωση των ανισοτήτων και την ευημερία της σχολικής κοινότητας. Αξιολογούνται η θεωρητική τεκμηρίωση, η κριτική επεξεργασία, η συνοχή και εφικτότητα των προτάσεων και η αιτιολόγηση της σύνδεσής τους με τους συναφείς στόχους.</td></tr>
</table>

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- *Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:*

Nije Dawoud, T., & Obaidat, L. T. (2026). Sustainable leadership and future-ready school development in secondary schools in Irbid Governorate: The indirect explanatory role of organizational learning. Frontiers in Education, 11, 1923896. https://doi.org/10.3389/feduc.2026.1923896

Cucchiara, M., Golann, J. W., & Diehl, D. (2025). What is school culture? Proposing a new, integrative model. Theory and Research in Education, 23(2),163–187. https://doi.org/10.1177/14778785251351272

Gil, A. J., Rodrigo-Moya, B., & Morcillo-Bellido, J. (2026). The effect of collaborative climate and open culture on educational innovation capacity: Toward the development of educational change. Improving Schools, 28(1), 08–128. https://doi.org/10.1177/13654802251406811

Rolff, H.-G. (2023). Schulentwicklung kompakt: Modelle, Instrumente, Perspektiven (4., vollständig aktualisierte u. erweiterte Aufl.). Beltz. ISBN: 978-3-407-25935-6.

McElvany, N., Grecu, A. L., Lorenz, R., Becker, M., Dignath, C., Gaspard, H., & Lauermann, F. (Hrsg.). (2023). Jahrbuch der Schulentwicklung. Band 23: 50 Jahre Schulentwicklung – Leitthemen der empirischen Bildungsforschung. Beltz Juventa. ISBN: 978-3-7799-7718-6; https://doi.org/10.25656/01:29190

Olmo-Extremera, M., Domingo Segovia, J., Khalil, M., & De La Hoz Ruíz, J.(2025). Professional learning communities in secondary schools and improvement of learning in challenging contexts. Frontiers in Education, 10, 1598133. https://doi.org/10.3389/feduc.2025.1598133

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών			
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΡΓΑΣΤ ΠΟΣΟΤ	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	3	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διεξαγωγή Ποσοτικής Εκπαιδευτικής Έρευνας			
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			**ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**
Σύνολο			3	12,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Ναι (ΑΥ3)			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική			
ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δια ζώσης (35%) Εξ αποστάσεως σύγχρονα (65%)			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr/courses/PRE_P_124/			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση εμπειρίας διεξαγωγής και συγγραφής ποσοτικής έρευνας επιπέδου μεταπτυχιακής διατριβής, μέσα από συγκεκριμένη, καθοδηγούμενη συλλογική έρευνα, ενταγμένη στο πλαίσιο μεικτής έρευνας. Το αντικείμενο επιλέγεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ και συνδέεται με ζητήματα ποιότητας, συμπερίληψης και βιώσιμης ανάπτυξης στην εκπαίδευση. Η σύνδεση αφορά κυρίως τον ΣΒΑ 4 Ποιοτική Εκπαίδευση, ειδικότερα τους υποστόχους 4.5 για την ισότιμη πρόσβαση και 4.7 για την εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη, και τον ΣΒΑ 10 Λιγότερες Ανισότητες. Ανάλογα με το ερευνητικό θέμα, αξιοποιούνται ο ΣΒΑ 3 Καλή Υγεία και Ευημερία και ο ΣΒΑ 5 Ισότητα των Φύλων. Οι ΣΒΑ λειτουργούν ως πλαίσιο επιλογής και ερμηνείας του ερευνητικού προβλήματος. Οι μεταβλητές της έρευνας δεν ταυτίζονται αυτομάτως με τους επίσημους δείκτες παρακολούθησής τους. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται να: • Εντοπίζουν, αξιολογούν και συνθέτουν επιστημονικές πηγές για τη διαμόρφωση ποσοτικά διερευνήσιμου προβλήματος σχετικού με την ποιότητα της εκπαίδευσης, τη συμπερίληψη ή τη βιώσιμη ανάπτυξη. • Τεκμηριώνουν τη σύνδεση του ερευνητικού προβλήματος με έναν ή περισσότερους συναφείς ΣΒΑ και διατυπώνουν σαφή ερευνητικά ερωτήματα και ελέγξιμες υποθέσεις, στη βάση θεωρητικών μοντέλων και προηγούμενων ερευνών. • Μετατρέπουν έννοιες όπως η ισότιμη συμμετοχή, η πρόσβαση σε μαθησιακές ευκαιρίες, η ευημερία ή οι στάσεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη σε κατάλληλες μετρήσιμες μεταβλητές. • Αιτιολογούν την επιλογή πληθυσμού, δείγματος και διαδικασίας συλλογής δεδομένων, αναγνωρίζοντας κινδύνους υποεκπροσώπησης ομάδων και τα όρια γενίκευσης των ευρημάτων.

• Επιλέγουν και προσαρμόζουν κατάλληλες κλίμακες μέτρησης, συγκροτούν ερωτηματολόγιο με σαφείς και μη μεροληπτικές διατυπώσεις και εξετάζουν την αξιοπιστία και την εγκυρότητα των μετρήσεων. • Εφαρμόζουν αρχές ερευνητικής δεοντολογίας, ενημερωμένης συναίνεσης, εμπιστευτικότητας και ασφαλούς διαχείρισης δεδομένων, αποφεύγοντας τον στιγματισμό συμμετεχόντων και σχολικών μονάδων. • Επιλέγουν και εφαρμόζουν κατάλληλες περιγραφικές και συμπερασματολογικές μεθόδους στο SPSS, ελέγχοντας τις προϋποθέσεις τους και διερευνώντας διαφορές ή σχέσεις σχετικές με το ερευνητικό ερώτημα. • Ερμηνεύουν τα ευρήματα σε συνάρτηση με τη θεωρία, τη βιβλιογραφία και τους επιλεγμένους ΣΒΑ, διακρίνοντας τη στατιστική από την πρακτική σημασία και τη συσχέτιση από την αιτιότητα. • Διατυπώνουν τεκμηριωμένες και εφικτές προτάσεις εκπαιδευτικής διοίκησης ή σχολικής βελτίωσης, προσδιορίζοντας τους περιορισμούς της έρευνας και έναν κατάλληλο δείκτη για την παρακολούθηση της προτεινόμενης δράσης. • Συγγράφουν και παρουσιάζουν συνεκτική ποσοτική ερευνητική έκθεση, με διαφανή περιγραφή των μεθόδων, ακριβή παρουσίαση αποτελεσμάτων και ορθή αναφορά των πηγών.
Γενικές Ικανότητες
Ανάπτυξη αναλυτικών ικανοτήτων και τεχνικών δεξιοτήτων για τη διεξαγωγή αυτόνομης ποσοτικής έρευνας. Αναλυτικότερα: • Αναζήτηση πηγών σε βάσεις δεδομένων • Σύνθεση πληροφοριών για συγγραφή θεωρητικού μέρους της εργασίας • Αυτόνομη εργασία και ομαδική εργασία στα πλαίσια της συλλογικής έρευνας • Σχεδιασμός έρευνας • Παραγωγή κειμένου και παρουσίασης για να επικοινωνήσουν τα ερευνητικά αποτελέσματα • Άσκηση κριτικής ικανότητας στη σύνθεση • Κριτική ικανότητα για αξιολόγηση πηγών και συγγραφή συζήτησης • Επίδειξη επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας κατά τη διεξαγωγή της έρευνας και της διαχείρισης των δεδομένων

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η διαδικασία της επιστημονικής έρευνας: απαγωγική και επαγωγική λογική

- Τοποθέτηση του θέματος της ποσοτικής έρευνας στο πλαίσιο της υπάρχουσας βιβλιογραφίας: Διαδικασίες Αναζήτησης, Εντοπισμού και Οργάνωσης της βιβλιογραφίας
- Θεωρητικό πλαίσιο και προηγούμενες έρευνες: κατασκευή θεματικού χάρτη της βιβλιογραφίας και εντοπισμός ελλειμάτων/κενών (αναπάντητα ερευνητικά ερωτήματα)
- Εστίαση σε ερευνητικό πρόβλημα και τεκμηρίωση της σύνδεσής του με τον ΣΒΑ 4 και, ανάλογα με το θέμα, τους ΣΒΑ 10, 3 ή 5. Διατύπωση σκοπού, ερευνητικών ερωτημάτων και υποθέσεων.
- Συγγραφή Θεωρητικού μέρους : Συγγραφή της Εισαγωγής, δόμηση κεφαλαίων, σύστημα παραπομπών και αναφορών (APA style).
- Διατύπωση του σκοπού και των ερευνητικών υποθέσεων
- Ερευνητικός σχεδιασμός: επιλογή πληθυσμού, διαδικασίας δειγματοληψίας και τρόπου συλλογής δεδομένων, διαδικασίες αναζήτησης κλιμάκων μέτρησης των εμπλεκόμενων εννοιών, κριτήρια επιλογής των κατάλληλων κλιμάκων, προσαρμογή και περιγραφή τους.
- Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας – αποφυγή λογοκλοπής
- Κατασκευή ερωτηματολογίου και του σχετικού αρχείου δεδομένων στο SPSS
- Διαδικασίες προκαταρτικής επεξεργασίας του αρχείου δεδομένων: έλεγχοι και επανακωδικοποιήσεις, έλεγχοι αξιοπιστίας και δομής των κλιμάκων (factor analysis), υπολογισμός βαθμολογίας κλιμάκων και υποκλιμάκων, έλεγχος κανονικότητας των κατανομών

- Περιγραφική (descriptive) στατιστική ανάλυση και συγγραφή της (κατασκευή σχετικών πινάκων και διαγραμμάτων – σχολιασμός)
- Συμπερασματολογική (inferential) στατιστική ανάλυση: επιλογή μεθόδων α) για τον έλεγχο απλών υποθέσεων (μεταξύ δύο μεταβλητών), β) για τον έλεγχο σύνθετων υποθέσεων (ανάλυση διακύμανσης με δύο ή περισσότερους παράγοντες, μέθοδοι πολλαπλής παλινδρόμησης, και άλλες πολυμεταβλητές μέθοδοι). Εφαρμογές σε σχέσεις και διαφορές σχετικές με τους επιλεγμένους ΣΒΑ.
- Συγγραφή των αποτελεσμάτων (κατασκευή σχετικών πινάκων και διαγραμμάτων – σχολιασμός)
- Συζήτηση ευρημάτων σε σχέση με τη θεωρία, προηγούμενες έρευνες και τους επιλεγμένους ΣΒΑ. Περιορισμοί και μελλοντική έρευνα. Διατύπωση εφικτών προτάσεων σχολικής βελτίωσης και επιλογή δείκτη παρακολούθησης της προτεινόμενης δράσης.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.	Δια ζώσης και Εξ αποστάσεως
ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	Εβδομαδιαία στα πλαίσια των μαθημάτων και ασύγχρονα. Ασύγχρονα, σε ατομικό επίπεδο η επικοινωνία μέσω email. Για ομαδική επικοινωνία υπάρχουν ομάδες μέσω Microsoft Teams οπότε οι φοιτητές/τριες μπορούν να επικοινωνήσουν και μέσω Teams. Ανακοινώσεις μέσω της πλατφόρμας ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης.
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Χρήση Drive για κοινόχρηστα συνεργατικά έγγραφα των ομάδων, ώστε οι διδάσκοντες/ουσες παρακολουθούν την πραγματοποίηση των εργαστηριακών δραστηριοτήτων Φροντιστηριακές συναντήσεις διδασκόντων με κάθε ομάδα για ανατροφοδότηση πχ. στο στάδιο συγγραφής εργασιών Συζητήσεις στα πλαίσια των διαδραστικών εργαστηριακών μαθημάτων
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Πλατφόρμας Microsoft Teams κατά τη διδασκαλία, Χρήση Drive για κοινόχρηστα συνεργατικά έγγραφα, Λογισμικό SPSS στα εργαστηριακά μαθήματα, Επικοινωνία με φοιτητές/τριες με χρήση τεχνολογίας
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	Προβολή διαφανειών, χρήση της πλατφόρμας σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (πχ. γνώση χρήσης Teams για διαμοιρασμό οθόνης) και ασύγχρονης εκπαίδευσης όπου γίνεται η ανάρτηση των υλικών του μαθήματος, των εργασιών των φοιτητών/τριών και την επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών/τριών (πχ. χρήση e class). Τεχνολογίες χρησιμοποιούνται επίσης α) για την αναζήτηση πληροφοριών από ηλεκτρονικές βιβλιογραφικές πηγές και β) στην αξιοποίηση ειδικού λογισμικού επεξεργασίας και στατιστικής ανάλυσης δεδομένων (SPSS)

<table>
<tr><td>ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ/ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ</td><td>Οι γραπτές εργασίες οφείλουν να τηρούν τους κανόνες ακαδημαϊκής δεοντολογίας και ορθής αναφοράς των πηγών και υποβάλλονται σε έλεγχο ομοιότητας με τα διαθέσιμα εργαλεία του Ιδρύματος.</td></tr>
<tr><td>ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ</td><td>Η χρήση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης επιτρέπεται μόνο κατόπιν άδειας του διδάσκοντα ή της διδάσκουσας και με ρητή αναφορά του εργαλείου και του τρόπου χρήσης του. Η ευθύνη για την ακρίβεια, την τεκμηρίωση και την πρωτοτυπία του υποβαλλόμενου έργου παραμένει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες.</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>15 ώρες</td></tr>
<tr><td>Διαδραστικές εργαστηριακές δραστηριότητες</td><td>30 ώρες</td></tr>
<tr><td>Παρουσιάσεις εργασιών</td><td>6 ώρες</td></tr>
<tr><td>Επιπλέον φροντιστηριακές συναντήσεις ανατροφοδότησης για συγγραφή εργασιών</td><td>2 ώρες (ανά ομάδα)</td></tr>
<tr><td>Μελέτη στη διάρκεια του εξαμήνου</td><td>120 ώρες</td></tr>
<tr><td>Ατομικές και Ομαδικές Εργασίες</td><td>160 ώρες</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>333 ώρες</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Η αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω των υφιστάμενων γραπτών εργασιών, της τελικής ομαδικής παρουσίασης και των εργαστηριακών δραστηριοτήτων. Η σύνδεση με τους ΣΒΑ ενσωματώνεται στα στάδια της ίδιας συλλογικής έρευνας.

1. Εβδομαδιαίες γραπτές εργασίες, συνήθως ομαδικές
α) Συγγραφή θεωρητικού μέρους και σύντομη τεκμηρίωση της σύνδεσης του ερευνητικού προβλήματος με έναν ή περισσότερους συναφείς ΣΒΑ. Αξιολογούνται η ποιότητα της βιβλιογραφικής σύνθεσης, η σαφήνεια των υποθέσεων και η ουσιαστική σύνδεση με το ερευνητικό θέμα. Υποβολή πριν και μετά την ανατροφοδότηση.
β) Επιλογή και προσαρμογή εργαλείων μέτρησης. Αξιολογούνται η αντιστοίχιση εννοιών και μεταβλητών, η καταλληλότητα των κλιμάκων, η τεκμηρίωση της αξιοπιστίας και εγκυρότητας και η σαφής, μη μεροληπτική διατύπωση των ερωτήσεων.
γ) Σχεδιασμός και υλοποίηση συλλογής δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης της επικοινωνίας με σχολεία. Αξιολογούνται η αιτιολόγηση της δειγματοληψίας, η αναγνώριση πιθανής υποεκπροσώπησης, η ενημερωμένη συναίνεση και η ασφαλής διαχείριση των δεδομένων.
δ) Ανάλυση ποσοτικών δεδομένων. Αξιολογούνται η ορθότητα της επεξεργασίας, η καταλληλότητα των στατιστικών μεθόδων και των ελέγχων προϋποθέσεων, η ακριβής παρουσίαση και η τεκμηριωμένη ερμηνεία σχέσεων ή διαφορών σχετικών με το ερευνητικό ερώτημα. Υποβολή πριν και μετά την ανατροφοδότηση.</td></tr>
</table>

	ε) Συγγραφή συζήτησης με σύνδεση αποτελεσμάτων, βιβλιογραφίας και επιλεγμένων ΣΒΑ. Οι φοιτητές/τριες προτείνουν έως δύο εφικτές δράσεις και έναν δείκτη παρακολούθησης για καθεμία. Αξιολογούνται η στήριξη των προτάσεων στα ευρήματα, η εφικτότητα και η αναγνώριση περιορισμών. Δεν απαιτείται υλοποίηση ή μέτρηση της επίδρασης των δράσεων. 2. Τελική προφορική ομαδική παρουσίαση της έρευνας Παρουσιάζονται το πρόβλημα, η σύνδεσή του με τους ΣΒΑ, οι μέθοδοι, τα κύρια ευρήματα και οι προτάσεις. Αξιολογούνται η σαφήνεια, η επιστημονική ακρίβεια, η αιτιολόγηση των επιλογών και η απάντηση στις ερωτήσεις, με δυνατότητα ελέγχου της ατομικής κατανόησης κάθε μέλους. 3. Συμμετοχή και υποβολή ομαδικών εργαστηριακών δραστηριοτήτων Ενδεικτικά: αντιστοίχιση ερευνητικού ερωτήματος, ΣΒΑ και μεταβλητών, σύνταξη ερωτήσεων ερωτηματολογίου, ερμηνεία πίνακα διαφορών μεταξύ ομάδων και αναγνώριση μεθοδολογικών περιορισμών. Τα κριτήρια κοινοποιούνται μέσω της πλατφόρμας του μαθήματος πριν από την υποβολή. Η αξιολόγηση αφορά τη μεθοδολογική επάρκεια και την τεκμηριωμένη σύνδεση με τους ΣΒΑ, ανεξάρτητα από την επιβεβαίωση ή μη των υποθέσεων και την κατεύθυνση των ευρημάτων.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Bryman, A. (2016). *Social Research Methods.* 5th ed. Oxford University Press.

Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2018). *Research Methods in Education*. 8th ed. Routledge.

Coe, R., Waring, M., Hedges, L.V. & Ashley, L.D. (2025). *Research Methods and Methodologies in Education*. 4th ed. SAGE.

Creswell J. (2016). *Η έρευνα στην εκπαίδευση: Σχεδιασμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση της Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας*. Εκδοτικός Όμιλος Ιων.

Field, A. (2024). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics*. 6th ed. SAGE.

Gorard, S. (2024). Judging the relative trustworthiness of research results: How to do it and why it matters. *Review of Education*, *12*(1), e3448.

Head, G. (2020). Ethics in educational research: Review boards, ethical issues and researcher development. *European Educational Research Journal*, *19*(1), 72-83.

Roni, S. M., Merga, M. K., & Morris, J. E. (2020). *Conducting quantitative research in education*. Springer.

Ventista, O. M. (2021). *How to evaluate the effectiveness of a school-based intervention: Evaluating the impact of the philosophy for children programme on students' skills*. Emerald.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

International Journal of Educational Research, Elsevier

International Journal of Research & Method in Education, Taylor & Francis

Educational Researcher, SAGE

Educational and Psychological Measurement, SAGE

Έρευνα στην Εκπαίδευση, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών			
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΡΓΑΣΤ ΠΟΙΟΤ	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	3	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Διεξαγωγή Ποιοτικής Εκπαιδευτικής Έρευνας**			
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			**ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**
Σύνολο			3	12,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Ναι (ΑΥ3)			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική			
ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δια ζώσης (35%) Εξ αποστάσεως σύγχρονα (65%)			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr/courses/PRE_P_125/			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση εμπειρίας διεξαγωγής και συγγραφής ποιοτικής έρευνας επιπέδου μεταπτυχιακής διατριβής μέσα από συγκεκριμένη, καθοδηγούμενη συλλογική έρευνα, ενταγμένη στο πλαίσιο μεικτής έρευνας. Το αντικείμενο επιλέγεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ και αφορά εμπειρίες, αντιλήψεις και πρακτικές σχετικές με την ποιότητα της εκπαίδευσης, τη συμπερίληψη και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Το μάθημα συνδέεται κυρίως με τον ΣΒΑ 4 Ποιοτική Εκπαίδευση, ειδικότερα τους υποστόχους 4.5 για την ισότιμη πρόσβαση και 4.7 για την εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη, και τον ΣΒΑ 10 Λιγότερες Ανισότητες. Ανάλογα με το θέμα, αξιοποιούνται ο ΣΒΑ 3 Καλή Υγεία και Ευημερία και ο ΣΒΑ 5 Ισότητα των Φύλων. Η ποιοτική διερεύνηση αναδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο οι συμμετέχοντες βιώνουν τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες, τα εμπόδια και τις οργανωσιακές πρακτικές στο συγκεκριμένο πλαίσιο. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται να: • Εντοπίζουν, αξιολογούν και συνθέτουν επιστημονικές πηγές για την τεκμηρίωση προβλήματος πρόσφορου για ποιοτική ή μεικτή διερεύνηση, σχετικού με την ποιότητα, τη συμπερίληψη ή τη βιώσιμη ανάπτυξη στην εκπαίδευση. • Διατυπώνουν ανοικτά ερευνητικά ερωτήματα για εμπειρίες, αντιλήψεις και πρακτικές και αιτιολογούν τη σύνδεσή τους με έναν ή περισσότερους συναφείς ΣΒΑ, με βάση το εννοιολογικό πλαίσιο και το μελετώμενο πεδίο. • Αιτιολογούν την επιλογή ερευνητικού πλαισίου, πηγών και συμμετεχόντων, επιδιώκοντας ποικιλία συναφών εμπειριών και προσεκτική συμπερίληψη οπτικών που συχνά δεν ακούγονται. • Κατασκευάζουν οδηγό συνέντευξης ή εστιασμένης ομαδικής συζήτησης με σαφείς, μη κατευθυντικές ερωτήσεις και διεξάγουν τη συλλογή με ευαισθησία στις σχέσεις εξουσίας και στις ανάγκες των συμμετεχόντων. • Εφαρμόζουν ενημερωμένη συναίνεση, εθελοντική συμμετοχή, εμπιστευτικότητα και ασφαλή διαχείριση δεδομένων, περιορίζοντας τον κίνδυνο έκθεσης ή στιγματισμού ατόμων και σχολικών μονάδων.

• Τηρούν ημερολόγιο αναστοχασμού και εξετάζουν πώς η θέση, οι παραδοχές και οι σχέσεις τους στο πεδίο επηρεάζουν τη συλλογή και την ερμηνεία των δεδομένων.
• Εφαρμόζουν τεκμηριωμένα τα στάδια θεματικής ανάλυσης και αξιοποιούν κατάλληλο λογισμικό για την υποστήριξη της οργάνωσης και κωδικοποίησης, αναδεικνύοντας κοινά μοτίβα, διαφορετικές εμπειρίες και αποκλίνουσες περιπτώσεις.
• Αιτιολογούν την ερμηνεία τους με αποσπάσματα και στοιχεία του πλαισίου και εφαρμόζουν κατάλληλες διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας, με διαφάνεια των αναλυτικών επιλογών και τεκμηρίωση της μεταφερσιμότητας.
• Συνδέουν τα ευρήματα με τη θεωρία, προηγούμενες έρευνες και τους επιλεγμένους ΣΒΑ, διατηρώντας χώρο για μη αναμενόμενα ευρήματα και αναγνωρίζοντας τους περιορισμούς της μελέτης.
• Εξηγούν τη συμβολή του ποιοτικού σκέλους στη μεικτή έρευνα, εξετάζοντας συγκλίσεις, συμπληρωματικές ερμηνείες και αποκλίσεις με τα ποσοτικά ευρήματα.
• Συγγράφουν και παρουσιάζουν συνεκτική ποιοτική ερευνητική έκθεση που αποδίδει με ακρίβεια τις οπτικές των συμμετεχόντων και διατυπώνει τεκμηριωμένες, εφικτές προτάσεις εκπαιδευτικής διοίκησης ή σχολικής βελτίωσης.

Γενικές Ικανότητες

Ανάπτυξη αναλυτικών ικανοτήτων και τεχνικών δεξιοτήτων για τη διεξαγωγή αυτόνομης ποιοτικής έρευνας. Αναλυτικότερα:

- Αναζήτηση πηγών σε βάσεις δεδομένων
- Σύνθεση πληροφοριών για συγγραφή θεωρητικού μέρους της εργασίας
- Αυτόνομη εργασία και ομαδική εργασία στα πλαίσια της συλλογικής έρευνας
- Σχεδιασμός έρευνας
- Παραγωγή κειμένου και παρουσίασης για να επικοινωνήσουν τα ερευνητικά αποτελέσματα
- Άσκηση κριτικής ικανότητας στη σύνθεση
- Κριτική ικανότητα για αξιολόγηση πηγών και συγγραφή συζήτησης
- Επίδειξη επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας κατά τη διεξαγωγή της έρευνας και της διαχείρισης των δεδομένων

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η φύση της Ποιοτικής έρευνας
Στόχοι της επισκόπησης της βιβλιογραφίας – η θέση της Θεωρίας στην Ποιοτική έρευνα. Σύνδεση του ερευνητικού προβλήματος με τον ΣΒΑ 4 και, ανάλογα με το θέμα, τους ΣΒΑ 10, 3 ή 5. Το πλαίσιο των ΣΒΑ ως ερμηνευτική αναφορά, με ανοικτότητα στα αναδυόμενα νοήματα.

Το μελετώμενο πλαίσιο: κριτήρια επιλογής και περιγραφή

- Μεικτή έρευνα: σκοπιμότητα, καταλληλόλητα , τεκμηρίωση της αναγκαιότητας επιλογής της, σκοπός
- Η θέση της ποιοτικής έρευνας στο πλαίσιο μιας μεικτής: Τυπολογία μεικτών ερευνών
- Διατύπωση του σκοπού και των ερευνητικών ερωτημάτων στην ποιοτική έρευνα
- Επιλογή πηγών άντλησης δεδομένων-κριτήρια επιλογής
- Επιλογή τρόπου/ων συλλογής δεδομένων (συνεντεύξεις, ομάδες εστιασμένης συζήτησης, συμμετοχική παρατήρηση, δευτερογενή δεδομένα)
- Οργάνωση της συλλογής – Οδηγός συνέντευξης
- Η διεξαγωγή της συνέντευξης – ρόλος του/ης ερευνητή/ριας - μεταγραφή ηχητικού υλικού - ημερολόγιο αναστοχασμού
- Θεματική Ανάλυση και Ανάλυση Περιεχομένου
- Στάδια και διαδικασίες της Θεματικής Ανάλυσης
- Κωδικοποίηση και επεξεργασία με τη συνδρομή λογισμικού
- Αναστοχασμός
- Διασφάλιση ποιότητας της έρευνας (φερεγγυότητα, μεταφερσιμότητα κλπ.)
- Ζητήματα Ηθικής και Δεοντολογίας

- Συγγραφή αποτελεσμάτων και συζήτησης: απόδοση των οπτικών των συμμετεχόντων, σύνδεση με βιβλιογραφία και επιλεγμένους ΣΒΑ
- Συνάρθρωση ποιοτικού και ποσοτικού σκέλους στη μεικτή έρευνα

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δια ζώσης και Εξ αποστάσεως
ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	Εβδομαδιαία στα πλαίσια των μαθημάτων και ασύγχρονα. Ασύγχρονα, σε ατομικό επίπεδο η επικοινωνία μέσω email. Για ομαδική επικοινωνία υπάρχουν ομάδες μέσω Microsoft Teams οπότε οι φοιτητές/τριες μπορούν να επικοινωνήσουν και μέσω Teams. Ανακοινώσεις μέσω της πλατφόρμας ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης.
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Χρήση Drive για κοινόχρηστα συνεργατικά έγγραφα των ομάδων, ώστε οι διδάσκοντες/ουσες παρακολουθούν την πραγματοποίηση των εργαστηριακών δραστηριοτήτων Φροντιστηριακές συναντήσεις διδασκόντων με κάθε ομάδα για ανατροφοδότηση πχ. στο στάδιο συγγραφής εργασιών Συζητήσεις στα πλαίσια των διαδραστικών εργαστηριακών μαθημάτων
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Πλατφόρμας Microsoft Teams κατά τη διδασκαλία, Χρήση Drive για κοινόχρηστα συνεργατικά έγγραφα, Επικοινωνία με φοιτητές/τριες με χρήση τεχνολογίας
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	Προβολή διαφανειών, χρήση της πλατφόρμας σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (πχ. γνώση χρήσης Teams για διαμοιρασμό οθόνης) και ασύγχρονης εκπαίδευσης όπου γίνεται η ανάρτηση των υλικών του μαθήματος, των εργασιών των φοιτητών/τριών και την επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών/τριών (πχ. χρήση e class). Τεχνολογίες χρησιμοποιούνται επίσης για την αναζήτηση πληροφοριών από ηλεκτρονικές βιβλιογραφικές πηγές.
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ/ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ	Οι γραπτές εργασίες οφείλουν να τηρούν τους κανόνες ακαδημαϊκής δεοντολογίας και ορθής αναφοράς των πηγών και υποβάλλονται σε έλεγχο ομοιότητας με τα διαθέσιμα εργαλεία του Ιδρύματος.
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ	Η χρήση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης επιτρέπεται μόνο κατόπιν άδειας του διδάσκοντα ή της διδάσκουσας και με ρητή αναφορά του εργαλείου και του τρόπου χρήσης του. Η ευθύνη για την ακρίβεια, την τεκμηρίωση και την πρωτοτυπία του υποβαλλόμενου έργου παραμένει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες.

<table>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>15 ώρες</td></tr>
<tr><td>Διαδραστικές εργαστηριακές δραστηριότητες</td><td>30 ώρες</td></tr>
<tr><td>Παρουσιάσεις εργασιών</td><td>6 ώρες</td></tr>
<tr><td>Επιπλέον φροντιστηριακές συναντήσεις ανατροφοδότησης για συγγραφή εργασιών</td><td>2 ώρες (ανά ομάδα)</td></tr>
<tr><td>Μελέτη στη διάρκεια του εξαμήνου</td><td>120 ώρες</td></tr>
<tr><td>Ατομικές και Ομαδικές Εργασίες</td><td>160 ώρες</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>333 ώρες</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>1 Η αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω των υφιστάμενων γραπτών εργασιών, της τελικής ομαδικής παρουσίασης και των εργαστηριακών δραστηριοτήτων. Η σύνδεση με τους ΣΒΑ ενσωματώνεται στα στάδια της ίδιας συλλογικής έρευνας.

1. Εβδομαδιαίες γραπτές εργασίες, συνήθως ομαδικές
α) Συγγραφή θεωρητικού μέρους και σύντομη τεκμηρίωση της σύνδεσης του προβλήματος με έναν ή περισσότερους συναφείς ΣΒΑ. Αξιολογούνται η βιβλιογραφική σύνθεση, η σαφήνεια των ανοικτών ερευνητικών ερωτημάτων και η καταλληλότητα της ποιοτικής προσέγγισης. Υποβολή πριν και μετά την ανατροφοδότηση.
β) Δημιουργία οδηγού συλλογής ποιοτικών δεδομένων. Αξιολογούνται η αντιστοίχιση με τα ερευνητικά ερωτήματα, η μη κατευθυντική διατύπωση και η δυνατότητα ανάδειξης εμπειριών, εμποδίων συμμετοχής και διαφορετικών οπτικών.
γ) Επιλογή συμμετεχόντων και συλλογή δεδομένων. Αξιολογούνται η αιτιολόγηση των κριτηρίων επιλογής, η ποικιλία συναφών εμπειριών, η δεοντολογική προσέγγιση και η προστασία της εμπιστευτικότητας.
δ) Μεταγραφή και ανάλυση δεδομένων, με υποβολή πριν και μετά την ανατροφοδότηση. Παραδίδονται ενδεικτικά ανωνυμοποιημένα αποσπάσματα, δείγμα κωδικοποίησης, ανάπτυξη θεμάτων και σύντομο αναστοχαστικό σημείωμα. Αξιολογούνται η συνοχή της ανάλυσης, η τεκμηρίωση των ερμηνειών, η εξέταση διαφορετικών ή αποκλινουσών εμπειριών και η διαφάνεια των αναλυτικών επιλογών.
ε) Συγγραφή συζήτησης με σύνδεση ευρημάτων, βιβλιογραφίας και επιλεγμένων ΣΒΑ. Διατυπώνονται έως δύο εφικτές προτάσεις σχολικής βελτίωσης, με αιτιολόγηση από τα δεδομένα και αναφορά στους περιορισμούς και στις συνθήκες εφαρμογής τους. Όταν είναι διαθέσιμα τα ποσοτικά ευρήματα της μεικτής έρευνας, σχολιάζεται η μεταξύ τους σχέση. Αξιολογείται η τεκμηρίωση και η εφικτότητα των προτάσεων. Δεν απαιτείται υλοποίηση ή αξιολόγηση της επίδρασής τους.

2. Τελική προφορική ομαδική παρουσίαση της έρευνας</td></tr>
</table>

	Παρουσιάζονται το πρόβλημα, η σύνδεση με τους ΣΒΑ, το πλαίσιο, οι μέθοδοι, τα κύρια θέματα με ενδεικτικά αποσπάσματα και οι προτάσεις. Αξιολογούνται η σαφήνεια, η επιστημονική ακρίβεια, ο σεβασμός στις οπτικές των συμμετεχόντων και η αιτιολόγηση των επιλογών, με δυνατότητα ελέγχου της ατομικής κατανόησης κάθε μέλους. 3. Συμμετοχή και υποβολή ομαδικών εργαστηριακών δραστηριοτήτων Ενδεικτικά: αντιστοίχιση ερευνητικού ερωτήματος και ΣΒΑ, αναθεώρηση κατευθυντικών ερωτήσεων συνέντευξης, κωδικοποίηση αποσπάσματος και αναστοχασμός για τις παραδοχές του ερευνητή. Τα κριτήρια κοινοποιούνται μέσω της πλατφόρμας του μαθήματος πριν από την υποβολή. Η αξιολόγηση αφορά τη μεθοδολογική επάρκεια και την τεκμηριωμένη ερμηνεία. Δεν εξαρτάται από την ανάδειξη ευρημάτων που επιβεβαιώνουν προσδοκίες ή προκαθορισμένες κατηγορίες των ΣΒΑ.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Bryman, A. (2016). *Social Research Methods.* 5th ed. Oxford University Press.

Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2018). *Research Methods in Education*. 8th ed. Routledge.

Coe, R., Waring, M., Hedges, L.V. & Ashley, L.D. (2025). *Research Methods and Methodologies in Education*. 4th ed. SAGE.

Glesne, C. (2018). *Η ποιοτική έρευνα: Οδηγός για νέους επιστήμονες*. Μεταίχμιο.

Creswell J. (2016). *Η έρευνα στην εκπαίδευση: Σχεδιασμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση της Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας*. Εκδοτικός Όμιλος Ιων.

Marshall, D. T., & Naff, D. B. (2024). The ethics of using artificial intelligence in qualitative research. *Journal of Empirical Research on Human Research Ethics*, *19*(3), 92-102.

Mutanana, N., & Shoko, C. T. (2026). Addressing the efficacy of quality in qualitative research: a review of the current discourse. *International Journal of Qualitative Methods*, *25*, 16094069261432368.

Τσιώλης, Γ. (2026). *Η ποιοτική έρευνα στις κοινωνικές επιστήμες Επιστημολογική θεμελίωση, σχεδιασμός, ερευνητικές πρακτικές.* Κριτική.

Χριστοδούλου, Μ. (2025). *Σύγχρονες προσεγγίσεις στην ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων*. Πεδίο.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

International Journal of Educational Research, Elsevier
International Journal of Research & Method in Education, Taylor & Francis
Educational Researcher, SAGE
International Journal of Qualitative Studies in Education, Taylor & Francis
International Journal of Qualitative Methods, SAGE
Qualitative Research Journal, Emerald
Qualitative Research, SAGE

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών			
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΤΥΧ	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	3	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Διπλωματική Εργασία**			
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			**ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**
Σύνολο			Δεν ορίζονται εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας ως συμβατικού μαθήματος	25
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Ναι			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική			
ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αυτόνομη εργασία και τακτική επίβλεψη διά ζώσης ή εξ αποστάσεως			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://ode.pre.uth.gr/akadimaika/diplwmatiki-ergasia/			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα μπορούν να:

- διατυπώνουν σαφές ερευνητικό πρόβλημα ή ερώτημα σχετικό με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. και τεκμηριώνουν τη σημασία του·
- αναζητούν, αξιολογούν κριτικά και συνθέτουν τη σχετική ελληνόγλωσση και διεθνή βιβλιογραφία·
- επιλέγουν κατάλληλη μεθοδολογική προσέγγιση και αιτιολογούν τις ερευνητικές τους αποφάσεις·
- συλλέγουν και αναλύουν δεδομένα, όπου προβλέπεται εμπειρική έρευνα, τηρώντας τις αρχές δεοντολογίας και προστασίας προσωπικών δεδομένων·
- ερμηνεύουν τα ευρήματα ή τα συμπεράσματα σε σχέση με τη βιβλιογραφία, αναγνωρίζοντας περιορισμούς και εναλλακτικές εξηγήσεις·
- συντάσσουν συνεκτικό επιστημονικό κείμενο με ορθές παραπομπές και παρουσιάζουν τεκμηριωμένα την εργασία τους.
-

Γενικές Ικανότητες

Αυτόνομη εργασία, αναζήτηση και σύνθεση πληροφοριών, κριτική και αυτοκριτική σκέψη, λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων, ερευνητική δεοντολογία, παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών και επιστημονική επικοινωνία.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ακόλουθη διάρθρωση είναι ενδεικτική και προσαρμόζεται στο θέμα και στη μεθοδολογία σε συνεννόηση με τον/την επιβλέποντα/ουσα.

Προκαταρκτικές σελίδες

Εξώφυλλο, δήλωση πρωτοτυπίας σύμφωνα με τις οδηγίες του ΠΜΣ, περίληψη και λέξεις κλειδιά στα ελληνικά και αγγλικά, πίνακας περιεχομένων και, όπου χρειάζεται, κατάλογοι πινάκων και σχημάτων.

Κύριο μέρος

1 Εισαγωγή. Θέμα, ερευνητικό πρόβλημα, σκοπός, σημασία για την εκπαιδευτική διοίκηση και ηγεσία, ερευνητικά ερωτήματα και δομή της εργασίας.

2 Θεωρητικό πλαίσιο και βιβλιογραφική ανασκόπηση. Βασικές έννοιες, συναφείς θεωρίες, κριτική σύνθεση προηγούμενων ερευνών και προσδιορισμός του ζητήματος που διερευνάται.

3 Μεθοδολογία. Ερευνητικός σχεδιασμός, πλαίσιο, συμμετέχοντες και επιλογή τους, εργαλεία, διαδικασία συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, ποιότητα της έρευνας και δεοντολογία.

4 Αποτελέσματα ή ευρήματα. Σαφής παρουσίαση των αποτελεσμάτων ανά ερευνητικό ερώτημα, με πίνακες, διαγράμματα ή τεκμηριωμένα αποσπάσματα όπου εξυπηρετούν την ανάλυση.

5 Συζήτηση. Ερμηνεία σε σχέση με τα ερωτήματα, το θεωρητικό πλαίσιο και την προηγούμενη έρευνα.

6 Συμπεράσματα και προτάσεις. Κύρια συμπεράσματα, πρακτικές προεκτάσεις, περιορισμοί και προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

Τελικό μέρος

Βιβλιογραφικές αναφορές σε ενιαία μορφή APA 7 και παραρτήματα όπου χρειάζονται, όπως ερευνητικά εργαλεία, έντυπα ενημέρωσης και συναίνεσης ή συμπληρωματικοί πίνακες.

Σε θεωρητική ή βιβλιογραφική εργασία, η μεθοδολογία περιγράφει τη διαδικασία αναζήτησης, επιλογής και ανάλυσης των πηγών. Η διάρθρωση των κεφαλαίων προσαρμόζεται στη σύνθεση της βιβλιογραφίας.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Τακτικές συναντήσεις με τον/την επιβλέποντα/ουσα, διά ζώσης ή μέσω τηλεδιάσκεψης, και σχολιασμός διαδοχικών εκδοχών της εργασίας.
ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	Καθορίζονται στην έναρξη της επίβλεψης και προσαρμόζονται στα στάδια εκπόνησης.
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προαιρετικές συζητήσεις ή εργαστήρια μεθοδολογίας, όπου οργανώνονται από το Π.Μ.Σ. Η διπλωματική παραμένει ατομική, εκτός αν ο κανονισμός ορίζει διαφορετικά.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Βιβλιογραφικές βάσεις, λογισμικό διαχείρισης αναφορών, εργαλεία ανάλυσης δεδομένων και εγκεκριμένα μέσα επικοινωνίας.

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	Υπολογιστής και πρόσβαση στις υπηρεσίες του ιδρύματος· ειδικό λογισμικό ανάλογα με τη μέθοδο.
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ/ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ	Η εργασία τηρεί τον κανονισμό ακαδημαϊκής δεοντολογίας του ιδρύματος. Όλες οι πηγές και οι αναπαραγωγές υλικού δηλώνονται. Ο έλεγχος γίνεται με τις διαδικασίες του Π.Μ.Σ.
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ	Ισχύει η εγκεκριμένη πολιτική του ιδρύματος και του Π.Μ.Σ. Τυχόν επιτρεπόμενη χρήση δηλώνεται με τον προβλεπόμενο τρόπο. Ο/Η φοιτητής/τρια έχει την ευθύνη για την ακρίβεια, την πρωτοτυπία και την προστασία των δεδομένων.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Επιλογή θέματος, πρόταση, βιβλιογραφική ανασκόπηση, σχεδιασμός, συλλογή και ανάλυση δεδομένων, συγγραφή, αναθεώρηση και παρουσίαση. Οι ώρες ανά δραστηριότητα εξαρτώνται από τα στάδια της εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας.
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή διπλωματική εργασία και δημόσια παρουσίαση όπως προβλέπει ο κανονισμός του Π.Μ.Σ. Κριτήρια: σαφήνεια σκοπού, ποιότητα βιβλιογραφικής σύνθεσης, καταλληλότητα και διαφάνεια μεθοδολογίας, τεκμηρίωση ανάλυσης, κριτική συζήτηση, δεοντολογία και ποιότητα γραπτής και προφορικής παρουσίασης. Η στάθμιση και η εξεταστική διαδικασία ορίζονται από τον κανονισμό.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Η ειδική βιβλιογραφία καθορίζεται από το θέμα και εγκρίνεται σε συνεργασία με τον/την επιβλέποντα/ουσα. Βασικές κατηγορίες: μεθοδολογικά εγχειρίδια ποσοτικής, ποιοτικής ή μεικτής έρευνας· πρόσφατα άρθρα του θεματικού πεδίου· οδηγοί ερευνητικής δεοντολογίας και το εγχειρίδιο APA 7. Συγκεκριμένες αναφορές προστίθενται για κάθε εργασία.